

Jablonecká přehrada – vodní nádrž Mšeno

■ Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou ■

Páternoster jablonecké radnice

■ Muzeum výroby korálků Jablonec nad Nisou ■

Rozhledna Nad Prosečí ■ Ještěd s lanovkou

■ Technické muzeum Liberec ■ Kořenovská zubačka ■

Muzeum výroby hraček Jiřetín pod Bukovou

■ Rozhledna Štěpánka + bunkr ■

Rozhledna Černá studnice ■ Protržená přehrada Desná ■

■ Přehrada Bedřichov na Černé Nise
s technicko-přírodní naučnou stezkou

■ Tramvajová trať Liberec – Jablonec ■

Větrný mlýn Jindřichovice pod Smrkem ■



Technické památky

Technische Denkmäler



Jablonec Talsperre – Wasserreservoir Mšeno

■ Museum für Glas und Bijouterie in Jablonec nad Nisou ■

Paternoster im Jablonec Rathaus

■ Museum der Perlenfertigung in Jablonec nad Nisou ■

Aussichtsturm auf dem Proseč-Kamm ■ Ještěd mit Seilbahn

■ Technikmuseum Liberec ■ Zahnradbahn von Kořenov ■

Museum der Spielzeugfertigung in Jiřetín pod Bukovou

■ Aussichtsturm Štěpánka und Bunker ■

Aussichtsturm Černá studnice ■ Durchbrochene Talsperre

■ Talsperre Bedřichov an der Schwarzen Neiße mit Lehrpfad

Straßenbahnstrecke Liberec – Jablonec nad Nisou

■ Windmühle Jindřichovice pod Smrkem ■



Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.



Ahoj souse. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020



Vydavatel / Herausgeber: Kultura Jablonec, p. o. 2022.
Jiráskova 4898/9, 466 01 Jablonec nad Nisou
Fotografie / Fotografien CZ: Matyáš Gál, Jiří Jiroutek, Jan Pikous,
Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, Boveraclub, z. s.,
Detoa Albrechtice s. r. o., G & B beads, s. r. o., Okresní hospodářská komora v Jablonci
nad Nisou, Lunaria, z. s., Zubačka, z. s.
Grafická úprava / Graphische Gestaltung: Milan Jaroš
Sazba / Satz: Zdeněk Kovář
Texte / Texty: Okresní hospodářská komora v Jablonci nad Nisou
Zpracování a tisk / Vorbereitung und Druck: FPS Repro, spol. s r. o.
Mapový podklad / Kartenunterlagen: SHOCart, spol. s r. o.
Náklad / Auflage: 2000 ks/St.

*Realizováno v rámci projektu „Spolupráce při prezentaci a propagaci technických památek“. Tento projekt je podpořen Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj z Programu spolupráce na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2014–2020.
Partner projektu: Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische Oberlausitz GmbH*

*Realisiert im Rahmen des Projekts „Zusammenarbeit bei Präsentation und Bewerbung von technischen Denkmälern“. Das Projekt wurde von der Europäischen Union aus Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung mit dem Kooperationsprogramm zur Förderung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit zwischen dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik 2014-2020 gefördert.
Der Projektpartner: Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische Oberlausitz GmbH*

ISBN 978-80-11-01595-4

OBSAH / INHALT

1. Jablonecká přehrada – vodní nádrž Mšeno – – – 4
Jablonecer Talsperre – Wasserreservoir Mšeno
2. Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou – – – 8
Museum für Glas und Bijouterie in Jablonec nad Nisou
3. Páteroster jablonecké radnice – – – 10
Paternoster im Jablonecer Rathaus
4. Muzeum výroby korálek Jablonec nad Nisou – – – 12
Museum der Perlenfertigung in Jablonec nad Nisou
5. Rozhledna Nad Prosečí – – – 14
Aussichtsturm auf dem Proseč-Kamm
6. Ještěd s lanovkou – – – 16
Ještěd mit Seilbahn
7. Technické muzeum Liberec – – – 18
Technikmuseum Liberec
8. Kořenovská zubačka – – – 20
Zahnradbahn von Kořenov
9. Muzeum výroby hraček Jiřetín pod Bukovou – – – 22
Museum der Spielzeugfertigung in Jiřetín pod Bukovou
10. Rozhledna Štěpánka + bunkr – – – 24
Aussichtsturm Štěpánka und Bunker
11. Rozhledna Černá studnice – – – 26
Aussichtsturm Černá studnice
12. Protržená přehrada Desná – – – 28
Durchbrochene Talsperre
13. Přehrada Bedřichov na Černé Nise s technicko-přírodní naučnou stezkou – – – 30
Talsperre Bedřichov an der Schwarzen Neiße mit Lehrpfad
14. Tramvajová trať Liberec – Jablonec – – – 32
Straßenbahnstrecke Liberec – Jablonec nad Nisou
15. Větrný mlýn Jindřichovice pod Smrkem – – – 34
Windmühle Jindřichovice pod Smrkem

Navštivte s námi 15 technických památek a zajímavostí v Jablonci a širším regionu. Pestrý výběr zahrnuje rozhledny, vodní díla, muzea, železniční trati i větrný mlýn. Všechna místa jsou veřejnosti přístupná a jsou skvělým výletním cílem, ať už vyrazíte pěšky či autem. Na vlastní oči se přesvědčíte, že náš region nabízí vedle přírodních krás i technické lahůdky.

Přímo v Jablonci nad Nisou, nedaleko centra, se nachází přehrada Mšeno – největší městská vodní plocha ve střední Evropě. Dnes slouží především k rekreaci a sportovnímu vyžití, podél břehu naleznete spoustu malebných zákoutí. Ve středu města pak můžete zajít do Muzea skla a bižuterie, které představuje výjimečné sbírky bižuterie včetně největší expozice skla v zemi. Pro odvážné je k vyzkoušení páternoster – funkční oběžný výtah v Nové radnici.

Tradiční řemesla a průmysl regionu představuje Muzeum výroby korálků a Muzeum výroby hraček, kde si můžete sami řemeslo vlastnoručně i vyzkoušet.

Nezapomenutelné výhledy nabízejí rozhledny Nad Prosečí, Štěpánka, Černá studnice a také liberecký Ještěd s lanovkou, na jehož vrcholu se nachází známý televizní vysílač. Ve výběru technických zajímavostí dále nechybí unikátní horská ozubnicová železnice nebo Technické muzeum Liberec či Protržená přehrada a Přehrada Bedřichov na Černé Nise v Jizerských horách. A pomyslnou tečkou je pak Větrný mlýn v Jindřichovicích, sloužící k výrobě elektřiny a současně k mletí obilí.

Besuchen Sie mit uns 15 technische Denkmäler und Sehenswürdigkeiten in Jablonec und der breiteren Region. Die vielfältige Auswahl umfasst Aussichtstürme, Wasserwerke, Museen, Eisenbahnlinien und eine Windmühle. Alle Orte sind für die Öffentlichkeit zugänglich und sind ein großartiges Ausflugsziel, egal ob Sie zu Fuß oder mit dem Auto unterwegs sind. Sie werden sich selbst davon überzeugen, dass unsere Region nicht nur Naturschönheiten, sondern auch technische Köstlichkeiten zu bieten hat.

Direkt in Jablonec nad Nisou, nicht weit vom Stadtzentrum entfernt, befindet sich die Talsperre Mšeno - die größte städtische Wasserfläche Mitteleuropas. Heute dient sie vor allem der Erholung und sportlichen Aktivitäten, entlang des Ufers gibt es viele malerische Ecken. Im Stadtzentrum können Sie das Glas- und Schmuckmuseum besuchen, in dem außergewöhnliche Schmucksammlungen ausgestellt sind, darunter die größte Glasausstellung des Landes. Abenteuerlustige können den Paternoster ausprobieren - einen funktionsfähigen Umlaufaufzug im Neuen Rathaus.

Das traditionelle regionale Handwerk und die Industrie werden durch das Museum für Perlenherstellung und das Museum für Spielzeugherstellung repräsentiert, wo Sie sich selbst im Handwerk versuchen können.

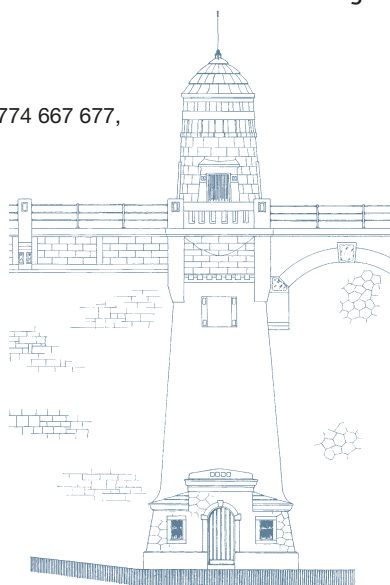
Unvergessliche Aussichten bieten die Aussichtstürme Nad Prosečí, Štěpánka, Černá studnice und auch der Liberecer Ještěd mit einer Seilbahn, auf dessen Spitze sich der berühmte Fernsehsender befindet. In der Auswahl der technischen Attraktionen dürfen auch die einzigartige Bergzahnradbahn, das Technische Museum Liberec oder die Gebrochene Talsperre sowie die Talsperre Bedřichov am Fluss Černá Nisa im Isergebirge nicht fehlen. Den imaginären Schlusspunkt setzt dann die Windmühle in Jindřichovice, die zur Stromerzeugung und gleichzeitig zum Mahlen von Getreide genutzt wird.

1 Jablonecká přehrada – vodní nádrž Mšeno

Součástí soustavy přehrad pro regulaci toků v povodí Lužické Nisy je přehrada na Mšenském potoce, vybudovaná v letech 1906–1909 pražskou stavební firmou Franz Schön a synové. Dodávku a montáže ocelových konstrukcí zajistila liberecká firma Christian Linser. Stavba vznikla podle posledního návrhu profesora Dr. Ing. O. Intzeho z Cách je považována za jeho nejdokonalejší dílo. Je postavena v širokém údolí do charakteristického oblouku s poloměrem křivosti 350 m, výškou 20 m nad základem a délkou 425,5 m v koruně. Patří k významným vodním dílům prohlášeným za technickou kulturní památku. Nádrž, v době svého vzniku nazývaná „Talšperk“, se stala rekreačním zázemím města. Svou rozlohou vodní plochy je největší vnitroměstskou vodní plochou na východ od Ženevského jezera, která láká k aktivnímu odpočinku po celý rok. Příznivce techniky zaujme unikátní štola, nedílná součást dokonalého technického řešení regulačního systému.

KONTAKT:

www.jablonec.com, +420 774 667 677,
info@jablonec.com

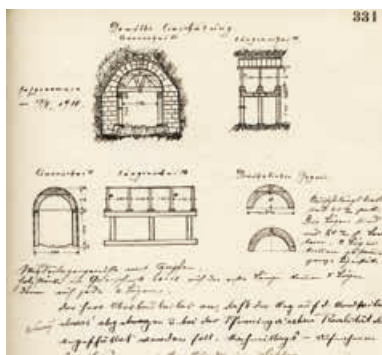


Jablonec Talsperre – Wasserreservoir Mšeno

Die 1906–1909 von der Prager Baufirma Franz Schön und Söhne am Mšenský-Bach errichtete Talsperre gehört zu einem ganzen System von Stautufen zur Regulierung des Durchflusses im Gebiet der Lausitzer Neiße. Die Lieferung und Montage der Stahlkonstruktionen übernahm die Liberecer Firma Christian Linser. Der nach dem letzten Entwurf von Prof. Dr. Ing. Intze aus Aachen ausgeführte Bau gilt als dessen vollkommenstes Werk. Es wurde in dem breiten Tal in einem charakteristischen Bogen mit dem Krümmungsradius von 350 m, einer Höhe von 20 m über dem Fundament und der Länge 425,5 m an der Krone errichtet. Es gehört zu den bedeutenden Wasserbauten, die zum technischen Kulturdenkmal ausgezeichnet wurden. Das zur Zeit der Entstehung „Talšperk“ genannte Staubecken wurde zum Erholungsgebiet der Stadt. Es ist vom Genfer See Richtung Osten die größte städtische Wasserfläche und lädt ganzjährig zu aktiver Erholung ein. Technikliebhaber interessiert sicher der besondere Stellen, der Bestandteil der perfekten technischen Lösung des Regulationssystems ist.

KONTAKT:

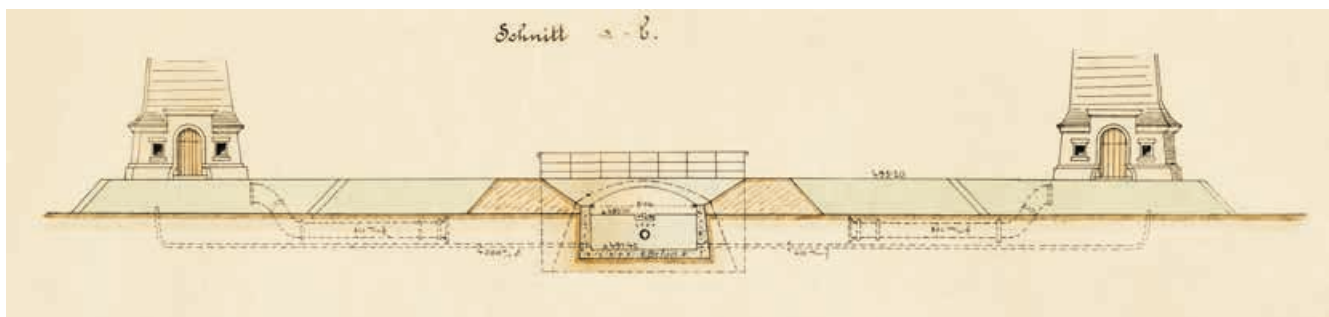
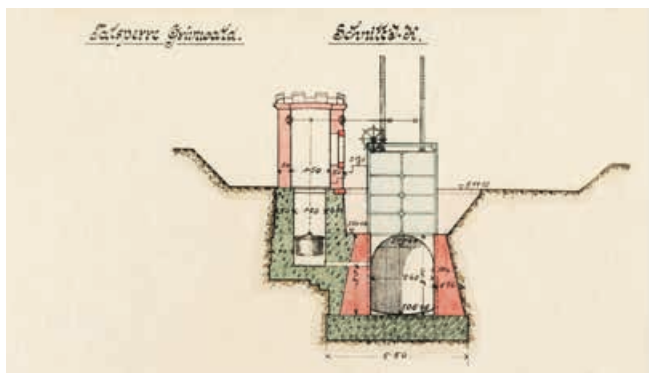
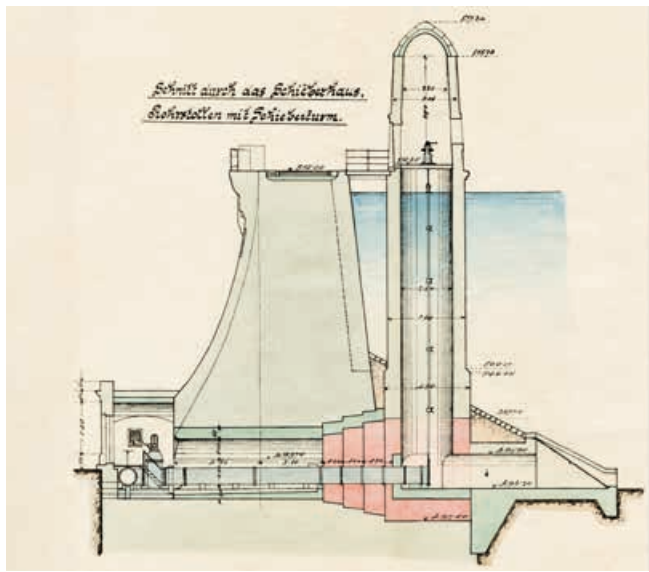
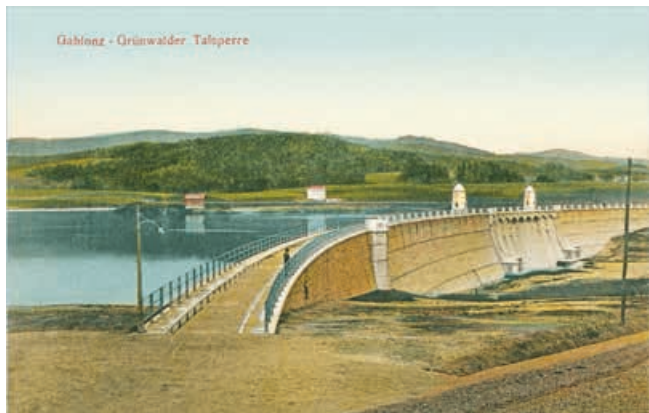
www.jablonec.com, +420 774 667 677,
info@jablonec.com



1 Jablonecká přehrada – vodní nádrž Mšeno



Jablonecer Talsperre – Wasserreservoir Mšeno



2 Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

Jablonecké Muzeum skla a bižuterie nabízí nejenom stálé expozice, ale také krátkodobé výstavy a workshopy. Návštěvníkům ukazuje to nejkřehčí a nejkrásnější z českého umění a průmyslu. Pro malé i velké návštěvníky jsou připraveny interaktivní exponáty, fosforeskující akvárium, pohyblivá zrcadlová stěna, korálkový vláček ad. Muzeum láká na tři stálé expozice. Jedna je věnována českému sklu, jedná se o největší expozici skla v České republice, druhá prezentuje jedinečnou a světoznámou jabloneckou bižuterii. V roce 2022 byla zpřístupněna zážitková expozice skleněných vánočních ozdob Svět zázraků neboli World of Wonders. WoW!

Muzeum sídlí v secesní budově ve florálním stylu, která původně patřila exportní firmě Zimmer & Schmidt. Výstavbu projektoval a realizoval mezi lety 1903–1904 významný jablonecký architekt a stavitel Emilian Herbig. Jako typický příklad jablonecké secesní architektury byla v roce 1958 zapsána mezi státem chráněné památky. Od roku 2020 zdobí hlavní budovu atraktivní skleněná přístavba ve tvaru skleněného krystalu, broušeného bižuterního kamene. Její podoba symbolizuje zaměření muzea a dodává nový architektonický ráz celému okolí, které se v jeho nablýskaných skleněných stěnách zrcadlí.

KONTAKT:

www.msb-jablonec.cz, +420 778 527 123, info@msb-jablonec.cz

Museum für Glas und Bijouterie in Jablonec nad Nisou

Das Jablonecer Museum für Glas und Bijouterie hat neben den ständigen Ausstellungen auch kurzfristige und Workshops. Es zeigt den Besuchern das zarteste und schönste der tschechischen Kunst und Industrie. Für die kleinen und großen Besucher gibt es interaktive Exponate, ein phosphoreszierendes Aquarium, eine bewegliche Spiegelwand, ein Perlenzug usw. Das Museum lädt Sie in drei ständige Ausstellungen ein. Eine widmet sich dem tschechischen Glas und ist die größte Glasaustellung in Tschechien, die zweite zeigt die einzigartige und weltbekannte Jablonecer Bijouterie. Seit 2022 wurde eine Erlebnisausstellung „World of Wonders“ von Weihnachtsschmuck aus Glas zugänglich gemacht, WoW!

Das Museum befindet sich in einem floralen Jugendstilgebäude, das früher der Exportfirma Zimmer & Schmidt gehörte. Der Bau wurde vom Jablonecer Architekten und Baumeister Emilian Herbig projektiert und ausgeführt. Dieses typische Beispiel des Jablonecer Jugendstils wurde 1958 in das Verzeichnis der staatlich geschützten Denkmäler aufgenommen. Seit 2020 zielt das Hauptgebäude ein attraktiver gläserner Anbau in Form eines gläsernen Kristalls, eines geschliffenen Bijouteriesteins. Er symbolisiert die Ausrichtung des Museums und verleiht der ganzen Umgebung, die sich in den polierten Glaswänden spiegelt, einen neuen architektonischen Charakter.

KONTAKT:

www.msb-jablonec.cz, +420 778 527 123, info@msb-jablonec.cz

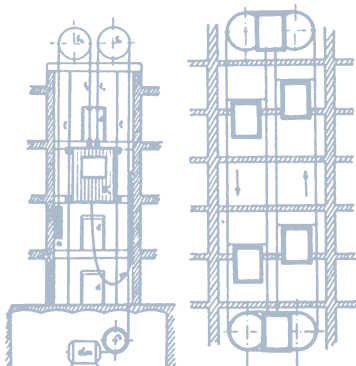


Páternoster jablonecké radnice

Technická rarita, funkční oběžný výtah s nepřetržitým řetězem kabin, byl vynalezen v 19. století ve Velké Británii liverpolským architektem Peterem Ellisem. První exemplář byl uveden do provozu v Londýně v roce 1884. Za první republiky se tento vynález objevil i v tehdejší Československu. V Libereckém kraji jsou aktuálně v provozu 3 oběžné výtahy, jeden z nich, ve spolupráci s památkáři rekonstruovaný v roce 2020, jezdí v jablonecké radnici. Při opravě se demontovalo všech 14 kabin, které jsou, až na ocelovou konstrukci, kompletně nové, osazené mosaznými pásy při podlaze, stylovými podlahovými krytinami a dřevěnými madly s mosaznými díly v původním architektonickém stylu budovy, navržené významným architektem Karlem Winterem ve stylu meziválečné moderní architektury s prvky konstruktivismu a funkcionalismu. Jablonecká radnice byla v době svého otevření v roce 1933 jednou z nejmodernějších budov. O tom svědčí také vybavení hned několika výtahy. Pro osobní dopravu sloužily osobní výtah u severozápadního schodiště a právě páternoster při hlavním schodišti, který je návštěvníkům jablonecké radnice dostupný dodnes. Otevírací doba viz úřední hodiny jablonecké radnice.

KONTAKT:

www.mestojablonec.cz,
+420 483 357 111,
informace@mestojablonec.cz



Paternoster im Jabloncer Rathaus

Im 19. Jahrhundert erfand der Liverpoolscher Architekt Peter Ellis den Umlaufaufzug mit ununterbrochener Kette der Kabinen. Das erste Exemplar wurde 1884 in London in Betrieb genommen. Während der ersten tschechoslowakischen Republik erschienen auch hier solche Aufzüge. Im Bezirk Liberec sind aktuell noch drei im Betrieb. Der Paternoster im Jabloncer Rathaus, eine technische Rarität, wurde in Kooperation mit Denkmalschützern rekonstruiert, und ist nun voll funktionsfähig. Bei der Rekonstruktion wurden alle 14 Kabinen demontiert und sind bis auf die Stahlkonstruktion komplett neu, aber mit stilgetreuem Bodenbelag und Messingleisten sowie hölzernen Griffen mit Messingteilen, ganz im ursprünglichen Sinne des Gebäudes. Das hatte der bedeutende Architekt Karl Winter im damals modernem Stil mit Elementen des Konstruktivismus und Funktionalismus projektiert. Das Jabloncer Rathaus war bei seiner Einweihung 1933 eines der modernsten Gebäude. Davon zeugen auch gleich mehrere Aufzüge. Der Personenbeförderung dienen ein Personenaufzug an der nordwestlichen Treppe und eben der Paternoster an der Haupttreppe, der bis heute von den Besuchern des Jabloncer Rathauses genutzt wird.

Öffnungszeiten siehe Sprechzeiten des Jabloncer Rathauses

KONTAKT:

www.mestojablonec.cz, +420 483 357 111,
informace@mestojablonec.cz



4 Muzeum výroby koráleků Jablonec nad Nisou

Unikátní muzeum výroby koráleků vypovídá o dlouholeté tradici a zkušenostech mistrů sklářů. Potěší milovníky techniky a historie i korálové nadšence. Firma G & B beads, která muzeum provozuje, je jedním z největších výrobců skleněných perlí v České republice. Nabízí exkurze do výroby i kreativní korálové dílny pro děti i dospělé. Vytvořila jedinečnou galerii dobových fotografií a materiálů o tom, kde a jak se před více než 300 lety zrodily originální české skleněné korále. Expozice nabízí historické i současné mačkácí stroje, několik typů brousicích a leštících strojů, navlékací stroje, nástroje i pomůcky na výrobu koráleků, dobové vzorkovnice, sbírku skleněných vinutých perlí, bižuterie, skleněných jehlic a broží. Na expozici sklářských strojů navazuje exkurze do jednotlivých provozů. Umožní nahlédnout do současné výroby skleněných koráleků, poznat suroviny, formy, typy skel, druhy koráleků i samotné technologické postupy. Návštěvníci nahlédnou do rumplovacích strojů, poznají, jak se brousí korálky na ručních i automatických brusech. Prohlédnou si proces leštění koráleků v pásové elektrické peci a poznají, kolik práce a řemeslného umu se skrývá v jediném korálku.

Termíny exkurzí je nutné rezervovat předem.

Parkování v areálu přímo u hlavní budovy pro osobní automobily i autobusy.

KONTAKT:

www.muzeumkoralku.cz,
+420 483 317 929,
info@gbbeads.cz



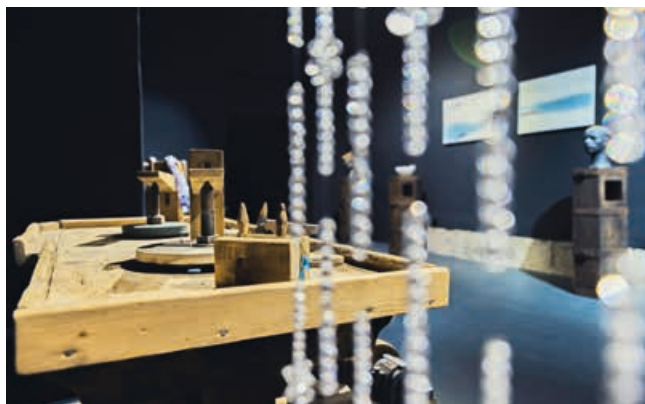
Museum der Perlenfertigung in Jablonec nad Nisou

Das spezielle Museum der Perlenfertigung zeugt von der langjährigen Tradition und der Erfahrung der Glasmeister. Es erfreut Liebhaber von Technik und Geschichte und Bewunderer der Perlen. Die Firma G&B beads, die das Museum betreibt, gehört zu den größten Glasperlenproduzenten in Tschechien. Sie bietet Exkursionen in die Produktion und Kreativwerkstätten für Kinder und Erwachsene an. Sie schuf eine einzigartige Galerie von zeitgenössischen Fotografien und Material dazu, wo und wie vor mehr als 300 Jahren die originellen böhmischen Glasperlen entstanden. Die Ausstellung zeigt historische und aktuelle Pressen, einige Typen von Schleif- und Poliermaschinen, Maschinen zum Auffädeln, Maschinen und Hilfsmittel für die Produktion von Perlen, Musterkollektionen aus verschiedener Zeit, eine Sammlung gewundener Glasperlen, Bijouterie, Glasnadeln und Glasbroschen. An die Ausstellung von Glasmaschinen schließt sich eine Exkursion in verschiedene Betriebsteile an. Das ermöglicht einen Blick in die aktuelle Produktion von Glasperlen sowie Rohstoffe, Formen, Glastypen, Arten der Perlen und die technologischen Verfahren kennenzulernen. Die Besucher betrachten die Rumpelmaschinen und erfahren, wie die Perlen manuell oder automatisch geschliffen werden. Sie besichtigen den Polierprozess der Perlen im elektrischen Förderbandofen und erkennen, wie viel Arbeit und handwerklicher Verstand in einer einzigen Perle steckt.

Exkursionstermine müssen zuvor reserviert werden. Parkplatz für Autos und Busse auf dem Gelände direkt neben dem Hauptgebäude.

KONTAKT:

www.muzeumkoralku.cz, +420 483 317 929,
info@gbbeads.cz



5 Rozhledna Nad Prosečí

Prosečský hřeben se nachází mezi městy Liberec a Jablonec nad Nisou. Jedná se o 1 km široký a asi 4 km dlouhý lesnatý pás protkaný turistickými cestami a pěšinami. Na jedné straně se rozkládá obec Proseč nad Nisou a na druhé jablonecký Lukášov a Rýnovice. Tento nepřilíš vysoký hřeben dosahuje maximální nadmořské výšky 593 m. Osmihranná kamenná rozhledna byla vystavěna kousek od nejvyššího bodu Prosečského hřebene podle plánů významného jabloneckého architekta Rudolfa Hemmricha Německým horským spolkem pro Jablonecko. Stavba z žulových kvádrů je 28 metrů vysoká a na vrchol vede 105 dřevěných schodů. Výstup na vyhlídkovou plošinu ve výšce 24 m slibuje výjimečné výhledy. Spatříte odtud celý Jablonec, část Liberce, Jizerské hory s dalšími rozhlednami, Císařský kámen, Černou studnici, část Krkonoš a Českého ráje, Ještědský hřeben a další místa. Zatímco chata byla v roce 2016 postavena po vyhoření té původní zcela nová, rozhledna tu věrně stojí jako strážní hláska nad hřebenem už od roku 1932.

KONTAKT:

www.chataprosec.cz,
+420 604 520 550,
info@chataprosec.cz

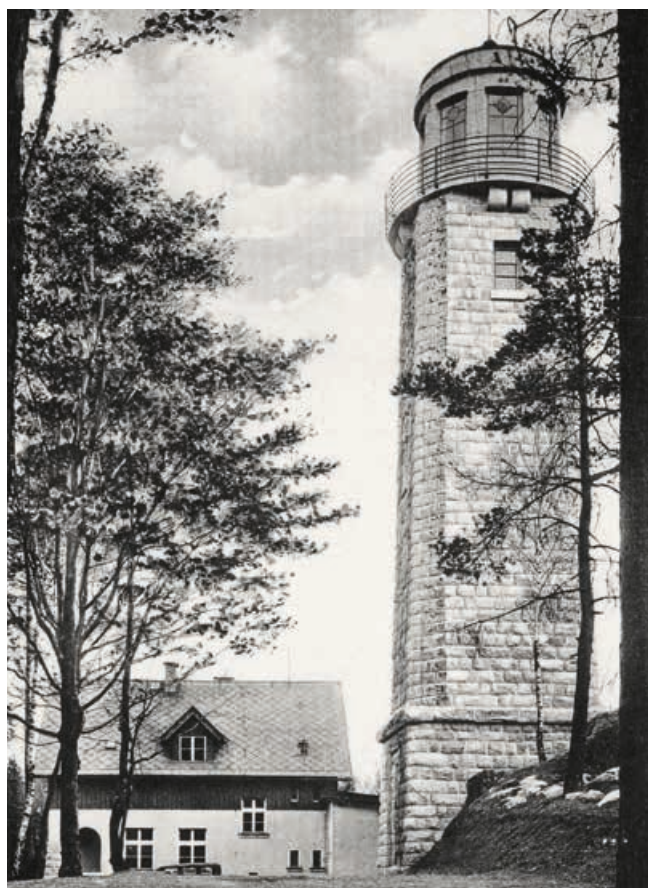


Aussichtsturm auf dem Proseč-Kamm

Der Proseč-Kamm liegt zwischen den Städten Liberec und Jablonec nad Nisou. Es ist ein 1 km breiter und rund 4 km langer bewaldeter Kamm, auf dem viele Wander- und Fußwege existieren. Auf der einen Seite erstreckt sich die Gemeinde Proseč nad Nisou und auf der anderen das Jabloner Lukášov und Rýnovice. Dieser nicht besonders hohe Kamm hat maximal 593 m ü.M. Der achteckige steinerne Aussichtsturm wurde vom deutschen Alpenverein Sektion Jablonec nach einem Plan des Jabloner Architekten Rudolf Hemmrich nahe am höchsten Punkt des Proseč-Kammes errichtet. Der Bau aus Granitquadern ist 28 m hoch und 105 hölzerne Stufen führen zur 24 m hohen Plattform hinauf, von der man eine ausgezeichnete Aussicht genießen kann. Von hier aus sehen Sie ganz Jablonec, einen Teil von Liberec, das Isergebirge mit weiteren Aussichtstürmen, den Kaiserstein, Černá Studnice, einen Teil des Riesengebirges, den Ještěd-Kamm und weitere Orte. Während die Baude nach einem Brand 2016 völlig neu errichtet wurde, so steht der Aussichtsturm schon seit 1932 als treuer Wächter auf dem Kamm.

KONTAKT:

www.chataprosec.cz, +420 604 520 550, info@chataprosec.cz



Ještěd s lanovkou

Ještěd je odedávna dominantou severních Čech a symbolem Liberce. Z vrcholu hory se otvírá neomezený pohled na všechny světové strany. Nabízí fascinující výhledy na Krkonoše, Jizerské hory, Lužické hory, Český ráj i České středohoří. V roce 1737 byl na vrcholovém skalisku vztyčen kříž, v 19. století mohli turisté využít občerstvovací stanici. Nápor návštěvníků vedl v roce 1907 k vybudování větší kamenné horské chaty s 28 metry vysokou vyhlídkovou věží. Po jejím požáru v roce 1963 byla zahájena stavba nové moderní budovy, vysílače a hotelu s restaurací, s věží vysokou 90 m, podle návrhu architekta Karla Hubáčka. Její tvar i kultivovaný technicismus respektuje krajinný kontext a vrcholu hory dodává elegantní aerodynamickou špičku.

Na Ještěd Vás dopraví kyvadlová lanová dráha, která byla vybudována chrudimskou firmou František Wiesner a uvedena do provozu již roku 1933. Byla tak jednou z prvních visutých lanovek v České republice. Přestavbou prošla v roce 1975 a je vyhledávanou dopravní lahůdkou regionu, provozovanou Českými drahami. Z dolní stanice v nadmořské výšce 600 metrů vystoupá lanovka o 400 výškových metrů. Kabinu původní lanovky z roku 1933 získalo Severočeské muzeum v Liberci.

KONTAKT:

Televizní vysílač Ještěd

www.jested.cz, +420 485 104 291, recepce@jested.cz

Lanová dráha

Dočasně mimo provoz

www.lanovka-jested.cz, +420 485 104 287, info@cd.cz

Ještěd mit Seilbahn

Der Ještěd ist seit jeher eine Dominante von Nordböhmen und ein Symbol von Liberec. Vom Gipfel des Berges hat man einen unbegrenzten Blick in alle Himmelsrichtungen. Er bietet faszinierende Ausblicke zum Riesengebirge, dem Isergebirge, dem Lausitzer Gebirge, dem Böhmischem Paradies und dem Böhmischem Mittelgebirge. 1737 wurde auf dem Gipfelfelsen ein Kreuz errichtet, im 19. Jahrhundert konnten die Touristen an einer Station Erfrischungen genießen. Der Besucheransturm führte 1907 zur Errichtung einer größeren steinernen Bergbaude mit einem 28 m hohen Aussichtsturm. Nach einem Brand 1963 wurde der Bau eines neuen modernen Gebäudes mit Hotel, Restaurant und 90 m hohem Sendemast nach einem Vorschlag von Karel Hubáček begonnen. Die Form und der kultivierte Technizismus respektieren den Kontext der Landschaft und gaben dem Berggipfel eine elegante aerodynamische Spitze.

Auf den Ještěd bringt Sie eine Pendelseilbahn, die von der Firma František Wiesner in Chrudim hergestellt und schon 1933 in Betrieb genommen wurde. Sie war daher eine der ersten Seilschwebbahnen der Republik. 1975 wurde sie umgebaut, gehört zur Tschechischen Bahn und ist ausgesprochen beliebt. Von der Talstation mit 600 m ü. M. überwindet sie 400 Höhenmeter zum Gipfel. Eine Kabine der Seilbahn von 1933 befindet sich heute im Nordböhmischem Museum Liberec.

KONTAKT:

Fernsehsender Ještěd

www.jested.cz, +420 485 104 291, recepce@jested.cz

Seilbahn

Vorläufig außer Betrieb

www.lanovka-jested.cz, +420 485 104 287, info@cd.cz



7 Technické muzeum Liberec

Muzeum, kde se průmyslová minulost protíná s průmyslovou současností, nabízí návštěvníkům 4 tematické pavilony. Pavilon A představuje dopravní prostředky, automobily z různých koutů světa, motocykly předválečné i poválečné a unikátní výstavu bicyklů a velocipédů věnovanou 200letému výročí vynálezu jízdního kola. V roce 2017 se muzeum rozšířilo o pavilon B, který přibližuje textilní minulost Liberce a díky spolupráci s významnými místními průmyslovými firmami také moderní výrobní technologie. Na letecké nadšence čeká expozice týkající se Vojenské odborné školy leteckých mechaniků, která v Liberci krátce po válce působila. U příležitosti 100 let republiky v roce 2018 se muzeum rozšířilo o pavilon C, věnovaný veřejné dopravě a její historii na Liberecku. Na své si tak přijdou fandové autobusové a především tramvajové dopravy. Pavilon D nazvaný Království automobilů prezentuje luxusní vozy značek, jako Rolls-Royce či Cadillac, a jejich vývoj během 20. století. Perličkou jsou i více než 100 let staré unikáty, například veterán Maxwell či unikátní závodní speciál Ford T Rajo. Ve venkovních prostorách muzea čekají milovníky železnice historické lokomotivy.

KONTAKT:

www.tmliberec.cz, +420 731 737 969, info@tmliberec.cz

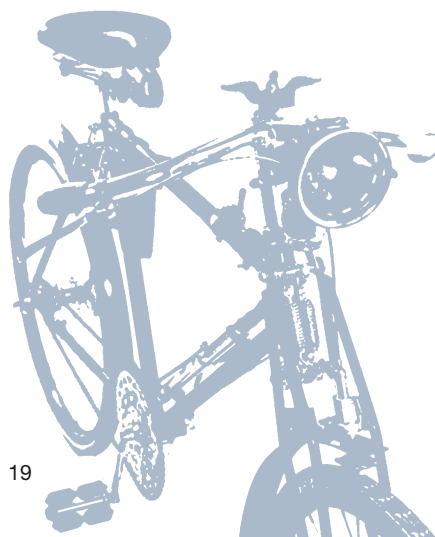


Technikmuseum Liberec

Das Museum, in dem sich industrielle Vergangenheit und industriellen Gegenwart begegnen, präsentiert den Besuchern 4 thematische Pavillons. Der Pavillon A zeigt Verkehrsmittel, Automobile aus verschiedenen Ecken der Welt, Motorräder aus der Vorkriegs- und Nachkriegsproduktion und eine spezielle Ausstellung von Fahrrädern und deren Vorgängern, die dem 200. Jubiläum der Erfindung des Fahrrads gewidmet ist. 2017 erweiterte sich das Museum um einen neuen Pavillon B, der sich mit der Geschichte des Textilwesens befasst und dank der Kooperation mit bedeutenden lokalen industriellen Firmen auch moderne Produktionstechnologien zeigt. Auf Luftfahrtbegeisterte wartet eine Ausstellung die an die Fachschule für Flugzeugmechaniker anknüpft, die kurz nach dem Krieg in Liberec wirkte. Aus Anlass der Hundertjahrfeier der Republik wurde das Museum um den Pavillon C bereichert, der sich mit dem Verkehr und seiner Geschichte in der Region Liberec. Besonders Liebhaber von Bussen und Straßenbahnen werden zufrieden sein. Der Pavillon D, genannt Königreich der Automobile, präsentiert besonders Luxuskarossen der Marken Rolls-Royce oder Cadillac und deren Entwicklung im 20. Jahrhundert. Eine Perle sind auch über 100 Jahre alte Sammlerstücke, z.B. der Maxwell-Veteran bzw. die spezielle Rennversion Ford T Rajo. Im Außenraum des Museums warten historische Lokomotiven auf Liebhaber der Eisenbahn.

KONTAKT:

www.tmliberec.cz, +420 731 737 969, info@tmliberec.cz



Kořenovská zubačka

Zubačka Tanvald–Kořenov–Harrachov, přezdívaná Polubenka, je technickým unikátem, jedinou ozubnicovou a zároveň nejstrmější trati s nejprudším tunelem v České republice. Trať, dokončená v roce 1902, byla důležitým spojením průmyslových oblastí Jablonecka a Liberecka s kamenouhelnou oblastí Slezska. Stavitelé si pomohli ozubnicí, ozubeným pásem mezi kolejemi, do kterého zapadá ozubené kolo lokomotivy. Sklon trati dosahuje neuvěřitelných 58 promile. Na délce 6,7 km překonává extrémní výškový rozdíl 235 metrů. Původním vlakem se díky Železniční společnosti Tanvald můžete svést při nostalgických jízdách. V budově bývalé železniční stanice Kořenov se nachází Muzeum ozubnicové dráhy. Expozice představuje ozubnicovou trať, její pohnutou historii, zvláštnosti provozu i původní vozidla. Texty, dobovými fotografiemi i vystavenými exponáty mapuje historii i současnost trati. Mezi exponáty můžete zhlédnout modely různých druhů ozubnic, včetně ozubeného kola, které je součástí ozubených strojů parních i dieselových lokomotiv, jezdících na zdejší trati. Součástí prohlídek muzea je zrekonstruovaná výtopna s točnou z roku 1902, která vystavuje unikátní železniční vozidla, původní dieselovou ozubnicovou lokomotivu T 426.0, motorové lokomotivy, motorové vozy nebo historickou drezínu.

KONTAKT:

www.zubacka.cz, +420 722 076 627, muzeum@zubacka.cz



Zahnradbahn von Kořenov

Die Zahnradbahn Tanvald - Kořenov - Harrachov, Spitzname Polubenka, ist eine technische Seltenheit, die einzige Zahnradbahn in der Tschechischen Republik, mit der steilsten Strecke und dem steilsten Tunnel. Die 1902 fertiggestellte Trasse war eine wichtige Verbindung der Industriegebiete Jablonec und Liberec zu den Steinkohlegebieten in Schlesien. Die Erbauer halfen sich mit einer Zahnstange zwischen den Schienen aus, in die ein Zahnrad der Lokomotive eingreift. Die Steigung der Strecke erreicht unglaubliche 58 Promille. Auf einer Länge von 6,7 km überwindet die Bahn extreme 235 Höhenmeter. Dank der Eisenbahngesellschaft Tanvald können Sie bei nostalgischen Fahrten mit dem ursprünglichen Zug fahren. In einem Gebäude der früheren Bahnstation Kořenov befindet sich das Museum der Zahnradbahn. Die Ausstellung zeigt die Zahnradstrecke, ihre turbulente Geschichte, Besonderheiten des Betriebes und ursprüngliche Fahrzeuge. Mit Texten, zeitgenössischen Fotografien und Ausstellungsstücken werden Vergangenheit und Gegenwart der Strecke illustriert. Unter den Exponaten können Sie Modelle verschiedener Zahnradarten besichtigen, einschließlich des Zahnrads, das in Dampf- und Diesellokomotiven Verwendung fand, die auf der hiesigen Strecke fahren. Zur Besichtigung des Museums gehört auch der rekonstruierte Lokscheunen mit Drehscheibe von 1902, wo interessante Schienenfahrzeuge ausgestellt sind, wie die Diesellokomotive T 426.0 mit Zahnrad, andere Dieselloks und Triebwagen sowie eine historische Draisine.

KONTAKT:

www.zubacka.cz, +420 722 076 627, muzeum@zubacka.cz



Muzeum výroby hraček Jiřetín pod Bukovou

Továrna DETOA Albrechtice, s. r. o., je největším a nejstarším výrobcem dřevěných hraček v České republice. Firmu založil v roce 1908 Johann Schowanek v Jiřetíně pod Bukovou, kde našel vhodné podmínky pro své podnikání. Tovární objekt navrhl významný jablonecký architekt Robert Hemmrich ve stylu klasicismu s prvky art deco. Firma začala s výrobou dřevěných perli, knoflíků a jiných drobných soustružených dílků a brzy se stala nejvýznamnějším výrobcem ve svém oboru v celé Evropě. V roce 1927 rozšířil Hans Schowanek (syn Johanna Schowanka) výrobní sortiment o dřevěné hračky. Po roce 1945 se začaly vyrábět pianinové mechaniky, později i klavírové mechaniky a klávesnice. Výroba v těchto prostorách běží bez přerušení dodnes. Používají se zde tradiční postupy s velkým podílem ruční práce. Mezi nejoblíbenější hračky ze sortimentu firmy patří Krteček – dílo výtvarníka Zdeňka Milera. Pro návštěvníky je připravena interaktivní komentovaná prohlídka po výrobě. Exkurze zahrnuje ukázkou historických strojů, dobové výrobky i současnou produkci. V kreativních dílnách si každý návštěvník může vytvořit svoji originální hračku. Muzeum nabízí mimo jiné také stálou expozici Slavní sportovci a Válečná výroba.

KONTAKT:

www.detoa.cz, +420 721 843 020, exkurze@detoa.cz



Museum der Spielzeugfertigung in Jiřetín pod Bukovou

Die Fabrik DETOA Albrechtice s.r.o. ist der größte und älteste Produzent von Holzspielzeug in Tschechien. Die Firma wurde 1908 von Johann Schowanek in Jiřetín pod Bukovou gegründet, wo er geeignete Bedingungen für sein Unternehmen vorfand. Das Fabrikgebäude projektierte der bedeutende Jablonecer Architekt Robert Hemmrich im klassizistischen Stil mit Elementen des Art Deco. Die Firma begann ihre Fertigung mit Perlen und Knöpfen aus Holz und anderen kleinen gedrehten Teilen und wurde schnell zu einem der bedeutendsten europäischen Produzenten auf diesem Gebiet. 1927 erweiterte Hans Schowanek (der Sohn von Johann Schowanek) das Fertigungssortiment um Holzspielzeug. Nach 1945 begann man auch Pianomechanik, später noch Flügelmechanik und die Klaviertastatur herzustellen. In diesen Räumen läuft die Produktion ohne Unterbrechung bis heute mit den traditionellen Abläufen und einem großen Anteil von Handarbeit. Zum beliebtesten Spielzeugsortiment der Firma gehört der kleine Maulwurf - ein Werk des Künstlers Zdeněk Miler. Für die Besucher wurde eine interaktive Produktionsbesichtigung vorbereitet. Die Exkursion schließt die Besichtigung historischer Maschinen, zeitgenössischer Erzeugnisse und der gegenwärtigen Produktion ein. In Kreativwerkstätten kann sich jeder Besucher sein eigenes originelles Spielzeug anfertigen. Das Museum zeigt u.a. auch die ständigen Ausstellungen „Berühmte Sportler“ und „Kriegsproduktion“.

KONTAKT:

www.detoa.cz, +420 721 843 020, exkurze@detoa.cz



Rozhledna Štěpánka a bunkr

Kamenná novogotická rozhledna Štěpánka je nejstarší rozhlednou Jizerských hor. Stavbu zahájil kníže Camill Rohan v roce 1847 na počest arcivévody Štěpána, patrona císařské silnice z Liberce do Trutnova. Dílo ale nedokončil. O Štěpánce vypráví pověst, podle níž kníže stavbu zastavil na varování cikánky, která mu předpověděla, že brzy po dokončení věže zemře. Roku 1892 byla rozhledna dokončena a Rohan skutečně zemřel krátce poté.

Rozhlednu zdobí štíhlá osmiboká věž z cihel a pískovce vystavěná podle plánů profesora Brausenwettera z Liberce. Z výšky 24 m nabízí překrásné výhledy na Krkonoše a Jizerské hory, údolí Desné a Kamenice, zástavbu horských chalup, ale i na Bezděz, Ralsko a Lužické hory.

Znalci předválečné a válečné historie ocení bunkr/řopík pod Štěpánkou. V bunkru LO vzor 37 se nacházejí komentované prohlídky. Je upraven do podoby z pohnutého září 1938 a mapuje historii lehkého opevnění na pomezí Jizerských hor a Krkonoš. Pod Štěpánkou se nachází i další z mnoha objektů lehkého opevnění v Jizerských horách, kulometné hnízdo typu C. Linie lehkého opevnění byly budovány v letech 1936 až 1938 na obranu proti hroící vojenské agresi.

KONTAKT:

Rozhledna

www.jizerkyprovas.cz,
+420 725 805 266,
ic@jizerkyprovas.cz

Muzeum lehkého opevnění

+420 737 376 238,
Jirka-ropik@seznam.cz



Aussichtsturm Štěpánka und Bunker

Der steinerne neugotische Aussichtsturm Štěpánka (Stephanshöhe) ist der älteste im Isergebirge. Fürst Camille Rohan begann 1847 zu Ehren Erzherzog Stephans, des Patronen der kaiserlichen Landstraße von Liberec nach Trutnov mit dem Bau. Er beendete den Bau jedoch nicht. Die Legende besagt, dass eine Zigeunerin ihn gewarnt hätte, dass er bald nach der Vollendung sterben müsse. 1892 wurde der Turm vollendet und Rohan starb wirklich kurz danach.

Der achtseitige schlanke Aussichtsturm aus Ziegeln und Sandstein wurde nach einem Plan von Professor Brausewetter aus Liberec errichtet. Aus 24 m Höhe hat man einen herrlichen Ausblick auf das Riesengebirge und das Isergebirge, der Täler von Desná und Kamenice, eine Ansammlung von Berghütten, aber auch zum Bezděz, Ralsko und dem Lausitzer Gebirge.

Kenner der Vorkriegsgeschichte schätzen den Bunker/řopík unterhalb der Stephanshöhe. Im Bunker LO typ 37 werden kommentierte Besichtigungen organisiert. Er wurde auf den Stand im bewegenden September 1938 zurückgebracht und zeigt die Geschichte der leichten Befestigungen an den Grenzen im Isergebirge und Riesengebirge. Unter der Stephanshöhe befindet sich auch ein weiteres von vielen Objekten der leichten Befestigung im Isergebirge, ein Maschinengewehrnest vom Typ C. Die leichte Befestigungslinie wurde in den Jahren 1936 bis 1938 zur Verteidigung gegen die drohende militärische Aggression errichtet.

KONTAKT:

Aussichtsturm Štěpánka: Rozhledna

www.jizerkyprovas.cz, +420 725 805 266, ic@jizerkyprovas.cz

Museum der leichten Befestigungen

+420 737 376 238, Jirka-ropik@seznam.cz



11 Rozhledna Černá studnice

To, čím byl pro Liberec a nejbližší okolí Ještěd, znamenala pro Jablonecko Černá studnice. Již v roce 1885 na jejím vrcholovém skalisku v nadmořské výšce 869 metrů upravil liberecký horský spolek jednoduchou vyhlídkovou plošinu s přístupovým schodištěm. Jablonecká sekce spolku velmi toužila po reprezentačním turistickém stánku. Soutěž vyhrál proslulý jablonecký architekt Robert Hemmrich, který rozhledně vtiskl podobu neohrožené strážní věže Jizerských hor. Na její 160 cm silné zdi byly použity až třítunové žulové kvádry. Práce zahájil stavitel Corazza v roce 1904. Za rok již bylo dílo zahrnující chatu s vyhlídkovou věží hotovo a předáno veřejnosti. Černá studnice patří svými 26 metry k nejvyšším jizerskohorským kamenným rozhlednám vůbec. Na její vrchol vede celkem 91 schodů a prosklenými dveřmi vystoupíte postupně do čtyřech ochozů, ze kterých je impozantní kruhový výhled na okolní vrcholky Jizerských hor s mnoha rozhlednami (Královka, Tanvaldský Špičák, Bramberk). Při dobré viditelnosti dohlédnete i na Ještěd, Ralsko, Kozákov, hrad Trosky, hrad Bezděz i na nejvyšší horu České republiky Sněžku. Dostupné: na kole, pěšky, na lyžích. Zimní turistickou atrakcí je nejdelší česká přírodní sánkařská dráha vedoucí z Černé studnice do Smržovky. Trasa je volně přístupná, měří 4 km s převýšením 316 m.

KONTAKT:

www.cernastudnice.eu,
+420 774 305 830,
info@cernastudnice.eu



Aussichtsturm Černá studnice

Das, was für Liberec und seine unmittelbare Umgebung der Ještěd ist, das war für die Gegend um Jablonec der Berg Černá studnice. Bereits 1885 schuf der Liberecer Alpenverein auf dem 869 m hohen Gipfelfelsen eine einfache Aussichtsplattform mit Stufen dorthin. Die Jablonecer Sektion sehnte sich sehr danach hier eine repräsentative Touristenbaude zu haben. Den Wettbewerb gewann der Architekt Robert Hemmrich aus Jablonec, der dem Aussichtspunkt die Form eines unerschrockenen Wachturms des Isergebirges gab. Für die 160 cm starken Mauern wurden bis zu drei Tonnen schwere Granitquader benutzt. Der Baumeister Corazza begann 1904 mit der Arbeit und schon nach einem Jahr war das Werk, eine Baude mit Aussichtsturm, fertig und konnte der Öffentlichkeit übergeben werden. Černá Studnice gehört mit 26 m zu den höchsten steinernen Aussichtstürmen im Isergebirge. 91 Treppenstufen führen nach oben und durch verglaste Türen treten Sie zu vier Wandelgängen hinaus, die einen imposanten Rundumblick zu den umliegenden Gipfeln des Isergebirges mit vielen weiteren Aussichtstürmen (Královka, Tanvaldský Špičák, Bramberk) freigeben. Bei guten Sichtverhältnissen können Sie auch den Ještěd, Ralsko, Kozákov, die Burgen Trosky und Bezděz sowie den höchsten Berg Tschechiens die Schneekoppe erblicken.

Erreichbar mit dem Rad, zu Fuß oder auf Skiern. Im Winter ist die längste Naturrodelbahn Tschechiens von Černá studnice nach Smržovka eine Touristenattraktion. Die Trasse ist frei zugänglich, 4 km lang und überwindet 316 Höhenmeter.

KONTAKT:

www.cernastudnice.eu, +420 774 305 830, info@cernastudnice.eu



Protržená přehrada

Vodní dílo vzniklo v roce 1915 na řece Bílá Desná v Jizerských horách v nadmořské výšce 806 m n. m. podle projektu Wilhelma Plenknera. V září následujícího roku, přesně 10 měsíců po kolaudaci, došlo k protržení hráze. Během krátké doby se v ní vytvořila čtyřicetimetrová průrva a spousty vod se řítily do desenského údolí. Následky byly tragické: 65 lidských životů, přes 30 zcela zničených domů včetně brusíren, školy, hasičské zbrojnice, přes 70 poškozených domů, 307 lidí bez přístřeší a 1 020 bez práce, uhynulá zvířata, zničené sklady zboží, louky zaplavené bahnem...

Z původní vodní nádrže s objemem 400 000 m³ se dochovala šoupátková věž, zbytky hráze, přepadová kaskáda a 1 105 m dlouhá podzemní štola, kterou se odváděla voda do sousední nádrže Souš. Přehrada nebyla nikdy obnovena a její trosky jsou dodnes němým svědkem tragédie. Připomíná ji rovněž třítnový balvan v Desné I, který sem přivalila voda. Katastrofa na dlouhou dobu zastavila stavbu sypných hrází ve světě.

K areálu Protržené přehrady vede z Desné naučná stezka se 4 informačními tabulemi a přímo v areálu jsou rozmístěny další panely seznamující s touto historickou událostí. Naleznete tu i pomník se jmény všech identifikovaných obětí.

Přístupné celoročně, volný vstup.

KONTAKT:

www.jizerskehory.cz,
+420 482 428 999,
jizhory@nature.cz



Durchbrochene Talsperre

Der Stausee entstand 1915 am Fluss Bílá Desná im Isergebirge auf 806 m ü.M. nach einem Projekt von Wilhelm Plenkner. Im September des Folgejahres, genau 10 Monate nach der amtlichen Genehmigung, kam es zum Dammdurchbruch. Innerhalb kurzer Zeit entstand ein 40 m breiter Durchbruch und eine große Menge Wasser stürzte in das Desná-Tal. Die Folgen waren tragisch: 65 Menschenleben, mehr als 30 vollständig zerstörte Häuser einschließlich Glasschleifereien, Schulen und Feuerwehrhäuser, über 70 beschädigte Häuser, 307 Menschen ohne Unterkunft und 1020 ohne Arbeit, verendete Tiere, vernichtete Warenlager, vom Schlamm überflutete Wiesen...

Vom ursprünglichen Wasserspeicher mit 400 000 m³ blieb nur der Kontrollturm, Reste des Dammes, die Überlaufkaskade und der 1105m lange unterirdische Stollen erhalten, der Wasser zur benachbarten Talsperre Souš ableiten sollte. Die durchbrochene Talsperre wurde nicht mehr neu gebaut und ihre Trümmer sind bis heute ein stummer Zeuge der Tragödie. Daran erinnert auch ein drei Tonnen schwerer Gedenkstein in Desná I, den das Wasser hierher mitgerissen hatte. Nach der Katastrophe wurden für lange Zeit auf der Welt keine Talsperren mit aufgeschüttetem Damm mehr errichtet.

Von Desná aus führt ein Lehrpfad mit 4 Informationstafeln zum Gebiet der durchbrochenen Talsperre und auf dem Gelände selbst wurden weitere Tafeln aufgestellt, die die historischen Ereignisse erinnern. Hier ist auch ein Gedenkstein mit den Namen aller identifizierten Opfer. Ganzjährig frei zugänglich.

KONTAKT:

www.jizerskehory.cz, +420 482 428 999, jizhory@nature.cz



Přehrada Bedřichov na Černé Nise s naučnou stezkou

Nejvýše položená přehrada Jizerských hor se nachází 3 km severně od Bedřichova v CHKO Jizerské hory v nadmořské výšce 775 m. Vodu zadržuje 340 m dlouhá a 23,5 m vysoká kamenná hráz. Hlavním důvodem výstavby díla byla prevence před povodněmi. Po katastrofální povodni v červenci roku 1897 bylo v Liberci v roce 1900 ustaveno vybudovat protipovodňovou soustavu. Profesor Otto Intze vypracoval generální projekt výstavby šesti vodních nádrží v povodí Lužické Nisy. V letech 1902–1906 bylo realizováno pět z nich, kromě Bedřichova také Harcov, Fojtka, Mlýnice a Mšeno. Jedná se o nejstarší soustavu přehrad na našem území. Z výstavby přehrady Bedřichov se dochovala unikátní dobová fotodokumentace. Vodní dílo doplňuje technicko-přírodní naučná stezka, která propojuje 12 zastavení od sedla Maliníku přes vodní zámek a vodní elektrárnu Rudolfov. Míjí objekty na přiváděči, dozvíte se zajímavosti o hospodaření s vodou, životě v přehradě, rybích přechodech a hydrologickém monitoringu. Po bezbariérovém dřevěném chodníku s dvěma vyhlídkovými moly projdete kolem několika pomníčků Jizerských hor a dále údolím pod Olivetskou horou k prameništi Černé Nisy. Odtud stezka vede na křižovatku turistických cest Hřebínek, kde končí.

Přehrada je přístupná celoročně pěšky nebo na kole, v zimě na lyžích. V létě nabízí možnost koupání.

KONTAKT:

www.bedrichov.cz,
+420 483 380 034,
infocentrum@bedrichov.cz



Talsperre Bedřichov an der Schwarzen Neiße mit Lehrpfad

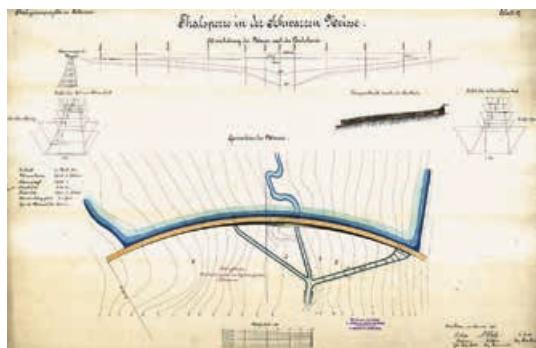
Diese höchstgelegene Talsperre im Isergebirge befindet sich 3 km nördlich von Bedřichov im Landschaftsschutzgebiet Isergebirge in 775 m ü.M. Das Wasser wird von einer 340 m langen und 23,5 m hohen Staumauer zurückgehalten. Der Hauptgrund für ihre Errichtung ist der Schutz vor Überschwemmungen. Nach der katastrophalen Überschwemmung im Juli 1897 wurde 1900 in Liberec beschlossen ein Hochwasserschutzsystem zu errichten. Professor Otto Intze erarbeitete ein generelles Projekt, das für das Einzugsgebiet der Lausitzer Neiße sechs Wasserreservoirs vorsah. 1902 - 1906 wurden fünf davon realisiert, außer Bedřichov auch Harcov, Fojtka, Mlýnice und Mšeno. Das war das älteste Talsperrensystem auf unserem Gebiet. Vom Bau der Talsperre Bedřichov gibt es eine gute Fotodokumentation. Die Wasserbauten ergänzt ein Lehrpfad, der 12 Stationen vereint, vom Sattel des Maliník über das Wasserwerk bis zum Wasserkraftwerk in Rudolfov.

Er kommt an Objekten der Wasserzubringer vorbei, wobei Sie Wissenswertes über Wasserwirtschaft, das Leben in der Talsperre, Fischtreppe und hydrologisches Monitoring erfahren. Nach einem barrierefreien hölzernen Fußweg mit zwei Aussichtsplattformen gehen Sie an Isergebirgs-Marterln vorbei und weiter durch das Tal unter dem Ölberg (Olivetská hora) zur Quelle der Schwarzen Neiße. Von dort führt der Pfad zur Kreuzung der Wanderwege Hřebínek, wo er endet.

Die Talsperre ist ganzjährig zu Fuß oder per Rad und im Winter auf Skiern erreichbar. Im Sommer bietet sich die Möglichkeit zum Baden an.

KONTAKT:

www.bedrichov.cz, +420 483 380 034, infocentrum@bedrichov.cz



Tramvajová trať Liberec – Jablonec nad Nisou

Tramvajová trať Liberec – Jablonec nad Nisou je nejdelší a zároveň jedna z pouhých čtyř meziměstských tramvajových tratí v České republice. Vybudována byla v letech 1947 až 1955. Provoz tramvají byl zahajován postupně z jablonecké strany, nejdříve v roce 1953 do Proseče nad Nisou a o rok později do Vratislavic nad Nisou. Na celý úsek vyjely tramvaje do pravidelného provozu 1. ledna 1955. Stejně jako dřívější jablonecká tramvajová síť a jako původní síť liberecká, měla trať rozchod 1 000 mm. Do roku 2009 byla v celém úseku jednokolejná s výhybnami. V novém tisíciletí se postupně přestavuje na standardní rozchod 1 435 mm a úsek z Liberce do Vratislavic je dvoukolejný. Unikátní trať vede oběma městy, krásnými lesy a řídce osídlenou příměstskou krajinou mezi Libercem a Jabloncem. V současné době probíhá v úseku z Vratislavic do Jablonce nad Nisou modernizace posledních úseků trati a provoz je zde nahrazen autobusy (předpoklad do 4/2023). Po dokončení této modernizace již mezi městy vyjedou jen tramvaje o rozchodu 1 435 mm, a tak se na tuto trať již nedostanou historické unikáty – například původní vozy Jabloneckých elektrických drah z let 1899–1953. Těmi se budeme moci svézt už jen po Liberci na úseku z centra do Lidových sadů. Historii tramvajových provozů v obou městech mapuje expozice veřejné dopravy v Technickém muzeu Liberec.

KONTAKT:

www.boveraclub.com,
+420 739 682 083,
boveraclub@dpmlj.cz



Straßenbahnstrecke Liberec – Jablonec nad Nisou

Die Straßenbahnstrecke Liberec - Jablonec nad Nisou ist die längste und zugleich nur eine von vier Straßenbahnen in der Tschechischen Republik, die zwei Städte verbinden. Sie entstand in den Jahren 1947 - 1955. Der Betrieb wurde von der Jablonecer Seite aus schrittweise aufgenommen, zunächst 1953 nach Proseč nad Nisou und ein Jahr später bis Vratislavice nad Nisou. Auf der ganzen Strecke verkehrten die Straßenbahnen seit dem 1. Januar 1955. So wie beim früheren Jablonecer und dem früheren Liberecer Straßenbahnnetz hatten die Gleise eine Spurweite von 1000 mm. Bis 2009 war die ganze Strecke eingleisig mit Weichen. Im neuen Jahrtausend wurde sie allmählich auf die Standardspurweite 1435 mm umgestellt und der Abschnitt von Liberec nach Vratislavice wurde zweigleisig. Diese Bahnstrecke führt durch beide Städte, durch schöne Wälder und schwach besiedelte stadtnahe Landschaft zwischen Liberec und Jablonec. Gegenwärtig wird der Abschnitt von Vratislavice nach Jablonec an den letzten Teilen der Strecke modernisiert und der Betrieb erfolgt mit Bussen (geplant bis April 2023). Nach dem Abschluss der Modernisierung fahren zwischen den Städten nur noch Straßenbahnen mit der Spurweite 1435 mm, so dass die historischen Exemplare z.B. die ursprünglichen Wagen der Jablonecer Elektrischen Bahnen aus den Jahren 1899 - 1953, dort nicht mehr fahren können. Diese können wir nur noch in Liberec auf dem Abschnitt vom Zentrum nach Lidové Sady erleben. Die Geschichte des Straßenbahnverkehrs in beiden Städten zeigt die Ausstellung des öffentlichen Verkehrs im Technikmuseum von Liberec.

KONTAKT:

www.boveraclub.com, +420 739 682 083, boveraclub@dpmlj.cz

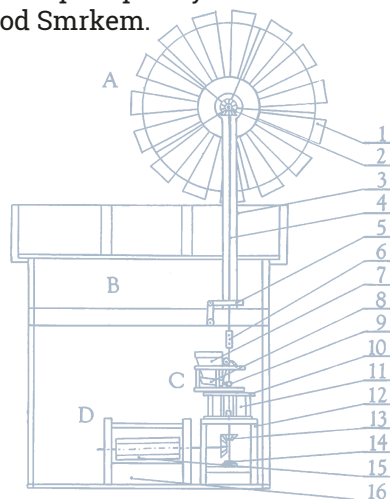


Větrný mlýn Jindřichovice pod Smrkem

Unikátní stavba větrného mlýna vznikla v roce 2002. Tvůrci využili pozůstatky dřevěného větrného mlýna s turbínou, který byl postaven v roce 1930 v Tošanovicích u Frýdku-Místku. Zachovalo se celé mlecí zařízení, které je citlivě zasazeno do malé jednopodlažní kruhové stavby o průměru 3,9 m a výšce 4,2 m. Nad šindelovou střechou je nainstalována původní 15lopatková turbína o průměru 2,8 m se směrovým kormidlem, které samočinně natačí turbínu proti směru vzdušného proudu. Celková výška objektu včetně lopatek turbíny je 7,1 m. Interiér mlýna slouží jako galerie fotografií dokumentujících stavbu mlýna a zároveň prezentuje další větrné mlýny v České republice. Jeho cihlové zdivo zbudované na kamenné podezdívce je omítnuté hliněnou omítkou s příměsí koňského a kravského trusu a vrstvou smíchaného písku, jílu a moučné kaše. Na vnější strany byla nanесena směs vápna s příměsí tvarohu a lněného oleje. Větrný mlýn Jindřichovice je jediným funkčním a veřejně přístupným mlýnem v Čechách a je jednou z atrakcí Muzea venkovského života před průmyslovou revolucí v Jindřichovicích pod Smrkem.

KONTAKT:

+420 776 213 236,
lunaria.jps@seznam.cz,
www.zijiciskanzen.cz



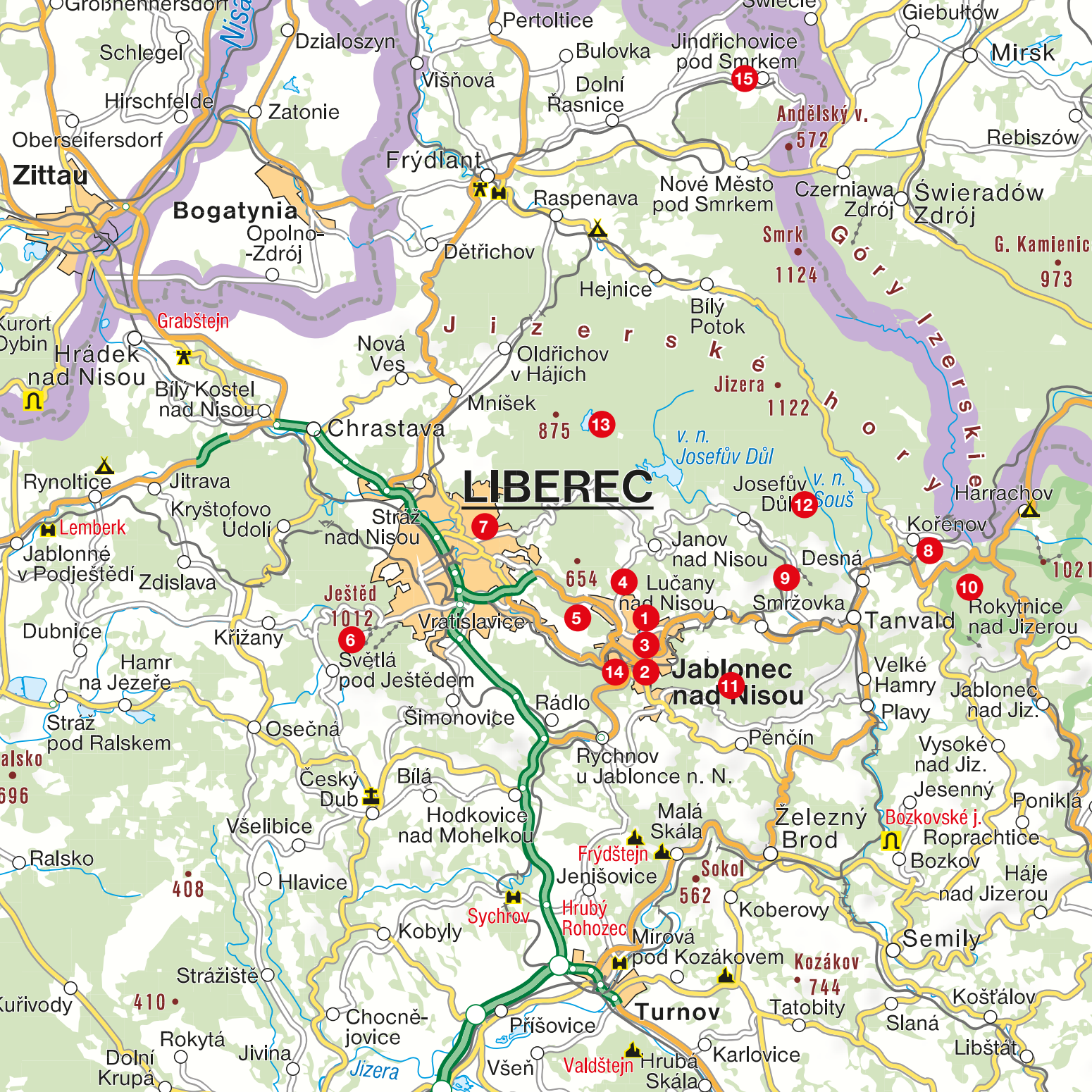
Windmühle Jindřichovice pod Smrkem

Der ungewöhnliche Bau einer Windmühle entstand 2002. Die Bauherren nutzten Reste einer 1930 in Tošanovice bei Frýdek-Místek errichteten hölzernen Windmühle mit Turbine. Das ganze Mahlwerk blieb erhalten und wurde sensibel in den kleinen einstöckigen Rundbau mit 3,9 m Durchmesser und 4,2 m Höhe eingepasst. Über dem Schindeldach wurde die ursprüngliche Turbine montiert mit den 15 Schaufeln, einem Durchschnitt von 2,8 m und einer Windfahne, die die Turbine selbständig entgegen der Windrichtung ausrichtet. Die Gesamthöhe des Objekts einschließlich der Turbinenschaufeln beträgt 7,1 m. Der Innenraum der Mühle dient als Fotogalerie, die den Bau der Mühle dokumentiert und zugleich andere Windmühlen in Tschechien zeigt. Das Ziegelmauerwerk wurde auf steinerne Fundament errichtet, mit Lehmputz und Beimengungen von Pferde- und Kuhmist sowie einer Schicht gemischt aus Sand, Ton und Mehlbrei. An der Außenseite wurde ein Gemisch aus Kalk und etwas Quark und Leinöl angebracht. Die Windmühle in Jindřichovice ist die einzige funktionierende und öffentlich zugängliche kleine Mühle in Böhmen und ist eine der Attraktionen des Museums des ländlichen Lebens vor der industriellen Revolution in Jindřichovice pod Smrkem.

KONTAKT:

+420 776 213 236, lunaria.jps@seznam.cz,
www.zijiciskanzen.cz





- 1 **Jablonecká přehrada – vodní nádrž Mšeno – Jablonec nad Nisou**
Jablonecer Talsperre – Wasserreservoir Mšeno
- 2 **Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou – U Muzea 398/4, 466 01 Jablonec nad Nisou**
Museum für Glas und Bijouterie in Jablonec nad Nisou
- 3 **Páternoster jablonecké radnice – Mírové náměstí 3100/19, 46601 Jablonec nad Nisou**
Paternoster im Jablonecer Rathaus
- 4 **Muzeum výroby korálek Jablonec nad Nisou – Janovská 132/39, 466 04 Jablonec nad Nisou**
Museum der Perlenfertigung in Jablonec nad Nisou
- 5 **Rozhledna Nad Prosečí – Pod Prosečí 5313/8, 46804 Jablonec nad Nisou**
Aussichtsturm auf dem Proseč-Kamm
- 6 **Ještěd s lanovkou – Horní Hanychov 153, 460 08 Liberec**
Ještěd mit Seilbahn
- 7 **Technické muzeum Liberec – Masarykova 424/5, 460 01 Liberec**
Technikmuseum Liberec
- 8 **Kořenovská zubačka – Kořenov 801, 468 49 Kořenov**
Zahnradbahn von Kořenov
- 9 **Muzeum výroby hraček Jiřetín pod Bukovou – Jiřetín pod Bukovou 6, 468 43 Jiřetín pod Bukovou**
Museum der Spielzeugfertigung in Jiřetín pod Bukovou
- 10 **Rozhledna Štěpánka + bunkr – Kořenov 280, 468 50 Tanvald**
Aussichtsturm Štěpánka und Bunker
- 11 **Rozhledna Černá studnice – Smržovka 926, 468 51 Smržovka**
Aussichtsturm Černá studnice
- 12 **Protržená přehrada Desná – Desná, Jizerské hory**
Durchbrochene Talsperre
- 13 **Přehrada Bedřichov na Černé Nise s technicko-přírodní naučnou stezkou – Bedřichov, Jizerské hory**
Talsperre Bedřichov an der Schwarzen Neiße mit Lehrpfad
- 14 **Tramvajová trať Liberec – Jablonec nad Nisou – Tyršovy sady, Jablonec nad Nisou**
Straßenbahnstrecke Liberec – Jablonec nad Nisou
- 15 **Větrný mlýn Jindřichovice pod Smrkem**
– Jindřichovice pod Smrkem 12, 463 65 Jindřichovice pod Smrkem
Windmühle Jindřichovice pod Smrkem

UNESCO Global Geopark Muskauer Faltenbogen

■ Waldeisenbahn Muskau ■

Glasmuseum Weißwasser - Villa Gelsdorf

■ Neufert-Bau in Weißwasser ■ Das Handwerk-
und Gewerbemuseum Sagar ■ Holzbauten der Moderne in Niesky /
Konrad-Wachsmann-Haus Niesky ■ Granitabbauuseum Königshain
und Steinbrüche Königshainer Berge ■ Das Kühlhaus Görlitz

■ Kulturhistorisches Museum Görlitz ■

AckerbürgerMuseum Reichenbach/ OL

■ Technisches Denkmal „Schaufelradbagger 1452“

am Berzdorfer See ■ Bockwindmühle Kottmarsdorf

■ Zittauer Schmalspurbahn ■ Das Deutsche Damast-
und Frottiermuseum ■ Weberstube Jonsdorf



Technische Denkmäler Technické památky



Globální geopark UNESCO Mužakovský vrásový oblouk

■ Lesní železnice Muskau ■ Sklářské muzeum Weißwasser –
vila Gelsdorf ■ Neufertova stavba ve Weißwasseru ■

■ Muzeum řemesel a průmyslu Sagar ■

Funkcionalistické dřevostavby v obci Niesky /

Dům Konrada Wachsmanna v obci Niesky ■

■ Muzeum těžby žuly Königshain a kamenolomy
v Königshainských vrších ■ Chladárna Görlitz

■ Kulturně historické muzeum ■ Muzeum prostých občanů AckerbürgerMuseum

Reichenbach / O. L. ■ Technická památka „Kolesové rypadlo 1452“

u Berzdorfského jezera ■ Sloupový větrný mlýn v Kottmarsdorfu ■ Žitavská úzkokolejka

■ Německé muzeum damašku a froté ■ Tkalcovská světnice Jonsdorf



Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.



Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg VA / 2014–2020



Herausgeber / Vydavatel : Kultura Jablonec, p. o. 2022.
Jiráskova 4898/9, 466 01 Jablonec nad Nisou
Fotografien / Fotografie: Heiko Lichnok, Friedemann Tischer, Görlitzer Sammlungen
für Geschichte und Kultur, Edbyto, Matthias Knappe, Christian Fietze, Anja Köhler,
Marcel Schröder, Heimatverein Reichenbach, Natur und Heimatfreunde Kottmarsdorf e. V.,
Handwerk- und Gewerbemuseum Sagar, Michael Rimpler, Peter Barczewski, Peter Radke,
Nancy Sauer, Glasmuseum Weißwasser, Volker Kreidler, Konrad-Wachsmann-Haus Niesky,
Kühlhaus Görlitz, Verein bergbaulicher Zeitzeugen Berzdorf-OL e.V., Mario England,
SOEG GmbH, Weberstube Jonsdorf
Graphische Gestaltung / Grafická úprava: Milan Jaroš
Satz / Sazba: Zdeněk Kovář
Texty / Texte: Okresní hospodářská komora v Jablonci nad Nisou
Vorbereitung und Druck / Zpracování a tisk: FPS Repro, spol. s r. o.
Kartenunterlagen / Mapový podklad: SHOCart, spol. s r. o.
Auflage / Náklad: 2000 St./ks

*Realisiert im Rahmen des Projekts „Zusammenarbeit bei Präsentation und Bewerbung von
technischen Denkmälern“. Das Projekt wurde von der Europäischen Union aus Mitteln des
Europäischen Fonds für regionale Entwicklung mit dem Kooperationsprogramm zur Förderung
der grenzübergreifenden*

*Zusammenarbeit zwischen dem Freistaat Sachsen
und der Tschechischen Republik 2014-2020 gefördert.*

Der Projektpartner: Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische Oberlausitz GmbH

*Realizováno v rámci projektu „Spolupráce při prezentaci a propagaci technických památek“.
Tento projekt je podpořen Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální
rozvoj z Programu spolupráce na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou
a Svobodným státem Sasko 2014–2020.*

Partner projektu: Entwicklungsgesellschaft Niederschlesische Oberlausitz GmbH

ISBN 978-80-11-01595-4

INHALT / OBSAH

1. UNESCO Global Geopark Muskauer Faltenbogen – – – 4
Globální geopark UNESCO Mužakovský vrásový oblouk
2. Waldeisenbahn Muskau – – – 6
Lesní železnice Muskau
3. Glasmuseum Weißwasser – Villa Gelsdorf – – – 8
Sklářské muzeum Weißwasser – vila Gelsdorf
4. Neufert-Bau in Weißwasser – – – 10
Neufertova stavba ve Weißwasseru
5. Das Handwerk- und Gewerbemuseum Sagar – – – 12
Muzeum řemesel a průmyslu Sagar
6. Holzbauten der Moderne in Niesky / Konrad-Wachsmann-Haus Niesky – – – 14
Funkcionalistické dřevostavby v obci Niesky / Dům Konrada Wachsmanna v obci Niesky
7. Granitabbaumuseum Königshain und Steinbrüche Königshainer Berge – – – 16
Muzeum těžby žuly Königshain a kamenolomy v Königshainských vrších
8. Das Kühlhaus Görlitz – – – 18
Chladárna Görlitz
9. Kulturhistorisches Museum Görlitz – – – 20
Kulturně historické muzeum v Görlitz
10. AckerbürgerMuseum Reichenbach / OL – – – 22
Muzeum prostých občanů AckerbürgerMuseum Reichenbach / O. L.
11. Technisches Denkmal „Schaufelradbagger 1452“ am Berzdorfer See – – – 24
Technická památka „Kolesové rypadlo 1452“ u Berzdorfského jezera
12. Bockwindmühle Kottmarsdorf – – – 26
Sloupový větrný mlýn v Kottmarsdorfu
13. Zittauer Schmalspurbahn – – – 28
Žitavská úzkokolejka
14. Das Deutsche Damast- und Frottiertmuseum – – – 30
Německé muzeum damašku a froté
15. Weberstube Jonsdorf – – – 32
Tkalcovská světnice Jonsdorf

Významná průmyslová odvětví utvářela ráz Horní Lužice po staletí a zanechala stopy v krajině i ve městech. Důležitými hospodářskými odvětvími byly povrchová těžba hnědého uhlí, sklářský a textilní průmysl a také strojírenství.

Impozantní budovy, svědčící o zdejší průmyslové kultuře, a unikátní technické památky dodnes dávají tušit, jak si kdysi mnozí lidé v těchto průmyslových odvětvích vydělávali na živobytí a zajišťovali své každodenní potřeby.

Mezi Bad Muskau na severu a přírodním parkem Žitavské hory na jihu se nachází mnoho míst, která připomínají industrializaci, jako je elektrárna v Hirschfelde nebo zatopené lomy v Königshainských vrších. Některé z těchto působivých průmyslových budov a průmyslových památek se dochovaly. Technické památky, jako je Neufertova stavba ve Weißwasseru, chladárna v Görlitz nebo obří kolesové rypadlo 1452 v Hagenwerderu u Görlitz, jsou přístupné návštěvníkům a různými způsoby zprostředkovávají historii svého fungování. Lesní železnice Muskau a žitavská úzkokolejka jsou zase již dlouho magnetem pro návštěvníky a přináší radost malým i velkým cestujícím. O významu dnešního globálního geoparku UNESCO Mužakovský vrásový oblouk pro bývalý sklářský průmysl se hosté dozvědí například při prohlídkách geoparku s průvodcem. Se starým řemeslem mletí obilí se zájemci mohou zase seznámit ve starých mlýnech v Horní Lužici, jako je např. sloupový větrný mlýn v Kottmarsdorfu. Horní Lužice má však ještě mnohem více památek, svědčících o dobách minulých, které tu můžete objevovat.

Bedeutende Industriezweige prägen seit Jahrhunderten die Oberlausitz und hinterließen sowohl in der Landschaft als auch in den Orten Spuren. Braunkohletagebau, Glas- und Textilindustrie oder auch der Maschinenbau waren wichtige Wirtschaftszweige.

Imposante Zeugen der Industriekultur und einmalige technische Denkmäler lassen noch heute erahnen wie viele Menschen einst über diese Industriezweige ihren Broterwerb und ihr Alltagsleben sicherten.

Zwischen Bad Muskau im Norden und dem Naturpark Zittauer Gebirge im Süden finden sich immer wieder Zeugen der Industrialisierung wie das Kraftwerk in Hirschfelde oder die Steinbruchseen in den Königshainer Bergen. Manche dieser beeindruckenden Industriegebäude und Industriedenkmäler konnten erhalten werden. Technischen Denkmäler wie der Neufert Bau in Weißwasser, das Kühlhaus in Görlitz oder der gigantische Schaufelradbagger 1452 Görlitz/ Hagenwerda stehen Besuchern offen und vermitteln in unterschiedlichster Weise deren Geschichte. Die Waldeisenbahn Muskau und die Zittauer Schmalspurbahn sind hingegen längst Besuchermagnete und begeistern Groß und Klein. Die Bedeutung des heutigen UNESCO Global Geopark Muskauer Faltenbogen für z.B. die ehemalige Glasindustrie bekommen Gäste u.a bei Führungen durch den Geopark vermittelt. Das alte Handwerk des Getreide Mahlens können sich Interessierte hingegen in den alten Mühlen der Oberlausitz ansehen, wie in der Bockwindmühle in Kottmarsdorf. Die Oberlausitz besitzt noch so viel mehr Zeugen aus der Vergangenheit und diese freuen sich darauf, entdeckt zu werden.

1 UNESCO Global Geopark Muskauer Faltenbogen

Der Muskauer Faltenbogen / Łuk Mużakowa ist eine von 177 Regionen weltweit (Stand: 2022), die den Status eines UNESCO Global Geoparks verliehen bekommen haben. Der Muskauer Faltenbogen präsentiert die jüngere Erdgeschichte, insbesondere die Eiszeit, sowie eine außergewöhnliche Rohstoff- und Industriegeschichte.

Die frühzeitige Entdeckung der durch die Eislast eines Gletschers aufgestauchten oberflächennah gelegenen Rohstoffe wie Glassande, Tone, Kiese und Braunkohle mündete in eine beinahe flächendeckende Gewinnung und Verarbeitung derselben. Ab 1843 waren zeitweilig rund 60 Braunkohlegruben gleichzeitig aktiv. Die Region mit ihren „Glasmacherstädten“ Döbern und Weißwasser galt vor ca. 100 Jahren als Zentrum der weltweiten Glasproduktion. Hochwertige Tone wurden zu Ziegeln, Dachsteinen, Industrie- und Zierkeramik verarbeitet. Der Muskauer Faltenbogen ist geprägt von Industriebauten, gründerzeitlichen Bahnhofsgebäuden, Wohn- und (Berg-)Arbeitersiedlungen. Ziegeleien und Glashütten erzählen die bewegte Geschichte dieser beeindruckenden Kultur- und Altbergbaulandschaft. Besucher- und Infozentren im UNESCO-Geopark informieren über die Bedeutung der geologischen Vorgänge für die Entwicklung der Region und über die rund 1.000 Jahre währende standort- und rohstoffgebundene Handwerk- und Industriegeschichte. Auf verschiedenen Radrouten und Geopfadern stehen nicht nur geologische Themen im Mittelpunkt, sondern auch die Geschichte der weltbekannten Glasproduktion, des Braunkohlebergbaus oder die sukzessive Rückeroberung ganzer Lebensräume durch die Natur.

KONTAKT:

www.muskauer-faltenbogen.de, Tel.: +49 (0)35600 / 3656 01,
info@muskauer-faltenbogen.de

Globální geopark UNESCO Mužakovský vrásový oblouk

Mužakovský vrásový oblouk / Łuk Mużakowa je jednou ze 177 oblastí na světě (stav v roce 2022), kterým byl udělen status globálního geoparku UNESCO. Mužakovský vrásový oblouk představuje mladší historii Země, zejména dobu ledovou, a také mimořádnou historii těžby nerostných surovin a rozvoje průmyslu.

Brzký objev nerostných surovin, jako jsou sklářské písky, jíly, šterky a hnědé uhlí, které byly tíhou ledovce nahnuty a vyzdviženy do blízkosti povrchu, vedl k jejich těžbě a zpracování téměř v celé oblasti. Od roku 1843 bylo v provozu přibližně 60 hnědouhelných dolů současně. Zhruba před 100 lety byl tento region se svými „sklářskými městy“ Döbern a Weißwasser považován za centrum světové sklářské výroby. Kvalitní jíl se zpracovával na cihly, střešní tašky, průmyslovou a okrasnou keramiku. Mužakovský vrásový oblouk se vyznačuje průmyslovými objekty, nádražními budovami z gründerké epochy, obytnými a dělnickými (hornickými) sídlišti. Cihelny a sklárny vypovídají o pohnuté historii této působivé kulturní krajiny, v níž kdysi probíhala hornická činnost. Návštěvnická a informační centra v geoparku UNESCO poskytují informace o významu geologických procesů pro vývoj regionu a o přibližně tisícileté historii řemesel a průmyslu, která je s lokalitou a surovinami spojena. Na různých cyklotrasách a geologických stezkách můžeme poznat nejen geologická témata, ale také historii světoznámé výroby skla, těžby hnědého uhlí nebo sukcesivního návratu přírody a obnovy celých biotopů.

KONTAKT:

www.muskauer-faltenbogen.de, Tel.: +49 (0)35600 / 3656 01,
info@muskauer-faltenbogen.de



Waldeisenbahn Muskau

Zu einer der beliebtesten Attraktionen der nördlichen Oberlausitz zählt heute die Waldeisenbahn Muskau (WEM). Mit einer Spurweite von nur 600 mm verbindet die nostalgische Kleinbahn verschiedene Ausflugsziele im UNESCO Muskauer Faltenbogen miteinander.

Während der Fahrsaison verkehren jeweils an den Wochenenden vom Bahnhof Weißwasser-Teichstraße Züge ins 4 km entfernte Kromlau, mit seinem blütenreichen Rhododendron- und Azaleenpark. Frisch restauriert strahlt die Rakotzbrücke im neuen Glanz. Weitere Züge stehen dem Besucher als Reiseziel auf der 7 km langen Strecke von Weißwasser in die Kur- und Parkstadt Bad Muskau zur Verfügung. Im romantischen Park kann man das märchenhafte Schloss zu Fuß, mit dem Fahrrad oder aus einer Pferdekutsche heraus erkunden.

In der Regel ziehen Diesellokomotiven aus den 50er Jahren die Personenzüge durch eine einzigartige Landschaft. Aber an ausgewählten Wochenenden ist der Einsatz von zwei originalgetreuen restaurierten Dampfloks zweifellos eines der spannendsten Ereignisse.

An Dampf-Wochenenden öffnet auch der Museumsbahnhof „Anlage Mitte“ seine Pforten. Eine Ausstellung von etwa 20 historischen Lokomotiven, zahlreiche Wagen und Schautafeln laden zum Verweilen ein. Zentrale Abfahrt am Bahnhof Teichstraße in Weißwasser.

KONTAKT:

www.waldeisenbahn.de, Tel.: +49 (0) 3576/ 207472,
wem.gmbh@waldeisenbahn.de

Lesní železnice Muskau

Jednou z nejoblíbenějších atrakcí v severní Horní Lužici je dnes Mužakovská lesní železnice (WEM). Nostalgická úzkokolejka o rozchodu pouhých 600 mm spojuje různé výletní cíle v oblasti Mužakovského vrásového oblouku (UNESCO).

Během sezóny jezdí o víkendech vlaky ze stanice Weißwasser-Teichstraße do 4 km vzdáleného Kromlau s rododendronovým a azalkovým parkem plným květů. Čerstvě zrestaurovaný Rakotzův most se skví v nové kráse. Další vlaky jsou návštěvníkům k dispozici na 7 km dlouhé trase z Weißwasseru do lázeňského a parkového města Bad Muskau. V romantickém parku si můžete prohlédnout pohádkový zámek pěšky, na kole nebo v kočáře taženém koňmi.

Osobní vlaky táhnou jedinečnou krajinou obvykle dieselové lokomotivy z 50. let minulého století. Ale o vybraných víkendech patří k nejzajímavějším atrakcím bezpochyby jízda dvou věrně zrestaurovaných parních lokomotiv. O víkendech parní železnice se otevírá také muzejní nádraží „Anlage Mitte“. Na návštěvníky tu čeká asi 20 vystavených historických lokomotiv, četné vagony a výstavní tabule.

Centrální odjezdy z nádraží v ulici Teichstraße ve Weißwasseru.

KONTAKT:

www.waldeisenbahn.de, Tel.: +49 (0) 3576/ 207472,
wem.gmbh@waldeisenbahn.de



3 Glasmuseum Weißwasser - Villa Gelsdorf

Mitte des 19. Jahrhunderts war Weißwasser ein kleines Heidedorf im Muskauer Faltenbogen. Wenige Jahre später ließen das reiche Vorkommen der Rohstoffe Braunkohle, Holz, Sand und Ton sowie die Entscheidung, die Eisenbahnstrecke Berlin – Görlitz durch Weißwasser zu führen, den Ort förmlich explodieren. Elf Glashütten wurden hier zwischen 1872 und 1903 erbaut. Dadurch entwickelte sich das „Industriedorf“ Weißwasser in den 1920er Jahren zu einem der größten Glas produzierenden Orte der Welt.

Das Glasmuseum Weißwasser präsentiert dieses besondere historische Erbe in der ehemaligen Villa der Familie Gelsdorf. Wilhelm Gelsdorf gehörte zu den Wegbereitern der industriellen Glasherstellung. 1877 kam er mit seiner Familie und weiteren 26 Glasmacherfamilien aus Schlegel (Schlesien) und übernahm hier die Glasfabrik Weißwasser, die 1872 als erste Glashütte Weißwassers gegründet worden war.

Bei einem Besuch des Museums kommen Technik- und Geschichtsbegeisterte genauso auf ihre Kosten, wie die Liebhaber des schönen Glases. Neben Raritäten wie dem kostbaren Diatretglas oder dem Jugendstilglas mit dem geschützten Namen „Arsall“ stehen die Entwürfe des Glasdesigners Wilhelm Wagenfeld (1900 – 1990) im Mittelpunkt. Nur den wenigsten Besuchern ist bekannt, dass der Bauhaus-Schüler Wagenfeld von 1935 bis 1947 für die Vereinigten Lausitzer Glaswerke (VLG) in Weißwasser tätig war. Die Sammlung Wagenfeld sowie die seines Mitarbeiters und Nachfolgers, Friedrich Bundtzen, nehmen einen besonderen Stellenwert in der Dauerausstellung ein.

KONTAKT:

www.glasmuseum-weisswasser.de, Tel: +49 (0) 3576/ 204000, glasmuseum-wsw@t-online.de



Sklářské muzeum Weißwasser – vila Gelsdorf

V polovině 19. století byl Weißwasser malou vesnicí uprostřed vřesovišť v Mužakovském vrásovém oblouku. O několik let později způsobila bohatá ložiska hnědého uhlí, písku a jilu a dostatek dřeva, jakož i rozhodnutí vést přes Weißwasser železniční trať Berlin–Görlitz, doslova exponenciální rozmach obce. V letech 1872 až 1903 zde bylo postaveno jedenáct skláren. Díky tomu se „průmyslová vesnice“ Weißwasser stala ve 20. letech 20. století jedním z největších sklářských měst na světě.

Sklářské muzeum ve Weißwasseru představuje toto neobyčejné historické dědictví v bývalé vile rodiny Gelsdorfů. Wilhelm Gelsdorf byl jedním z průkopníků průmyslové výroby skla. V roce 1877 přišel se svou rodinou a dalšími 26 sklářskými rodinami ze slezského Schlegelu a převzal zde sklárnu Weißwasser, která byla založena v roce 1872 jako první sklárna ve Weißwasseru.

Při návštěvě muzea si přijdou na své stejně tak milovníci techniky a historie, jako milovníci krásného skla. Vedle rarit, jako je vzácné diatretové sklo nebo secesní sklo s ochrannou známkou „Arsall“, si pozornost zasluhují návrhy sklářského designéra Wilhelma Wagenfelda 1900–1990. Jen málo návštěvníků ví, že Wagenfeld, student Bauhausu, pracoval v letech 1935–1947 pro Spojené lužické sklárny (VLG) ve Weißwasseru. Zvláštní místo ve stálé expozici zaujímá Wagenfeldova sbírka a sbírka jeho kolegy a nástupce Friedricha Bundtzena.

KONTAKT:

www.glasmuseum-weisswasser.de, Tel: +49 (0) 3576/ 204000, glasmuseum-wsw@t-online.de



Neufert-Bau in Weißwasser

Der Neufert-Bau in Weißwasser ist ein typischer Industriebau in der Formensprache der Moderne. Geplant und gebaut wurde er als Zentrallager und Logistikzentrum der Vereinigten Lausitzer Glaswerke (VLG) zur Aufbewahrung von Glasprodukten sowie zum Umschlag der Glasprodukte über den Schienenweg. Architekt des in den Jahren 1935 – 1937 verwirklichten Gebäudes war der Bauhausschüler Ernst Neufert. Der Bau, der zeitgleich mit Ernst Neuferts „Bauentwurfslehre“ (Erstauflage 1936) entstand, ist quasi ein gebauter Beweis seiner Vorstellungen von Rationalität und Normung. Als Zeugnis des rationalen, normierten Industriebaus der 1930er Jahre und der Neuen Sachlichkeit hat der Neufert-Bau in Weißwasser einen hohen Dokumentationswert, auch, weil er noch weitgehend ursprünglich erhalten ist. Die Nachwelt kann am Neufert-Bau unverstellt Formen, Techniken sowie Materialien und auch Maximen erkennen, wie sie charakteristisch sind für Bauten dieser Epoche.

Im November 2014 gründete sich der Neufert-Bau Weißwasser e.V. mit dem Ziel, sich dem bedrohlichen Zustand des Hauses anzunehmen. Seit 2016 ist der Verein Eigentümer des Hauses. Auf dieser Grundlage konnte nun ein Konzept zur Revitalisierung des Gebäudes erstellt werden. Ein wichtiger Schritt ist die allmähliche Sicherung der Gebäudehülle. In den schönen Monaten des Jahres finden immer wieder Veranstaltungen (Lesungen, kleine Konzerte, „Tempelglühen“) im Neufert-Garten und zunehmend auch im Gebäude statt. Führungen durch das Haus können nach Absprache mit dem Verein vereinbart werden.

KONTAKT:

www.neufertbau.de, Tel: +49 (0) 179/ 2176744,
kontakt@neufertbau.de



Neufertova stavba ve Weißwasseru

Neufertova stavba ve Weißwasseru je typickou průmyslovou budovou ve funkcionalistickém stylu. Byla naplánována a postavena jako centrální sklad a logistické centrum společnosti Spojené lužické sklárny (VLG) pro skladování sklářských výrobků a jejich překládku po železnici. Architektem budovy, která byla realizována v letech 1935–1937, byl student Bauhausu Ernst Neufert. Stavba, která vznikla ve stejné době jako kniha Ernsta Neuferta „Nauka o navrhování staveb“ (první vydání 1936), je prakticky dokladem jeho představ o racionalitě a normování. Jako příklad racionální, normované průmyslové výstavby 30. let 20. století a Nové věčnosti má Neufertova stavba ve Weißwasseru vysokou dokumentační hodnotu i proto, že je stále z velké části původní. Dnešní svět může v Neufertově stavbě rozpoznat neskrývané formy, techniky, materiály a maximy, které jsou charakteristické pro stavby z této doby.

V listopadu 2014 byla založena společnost Neufert-Bau Weißwasser, e. V., jejímž cílem je řešit hrozivý stav budovy. Sdružení je vlastníkem domu od roku 2016. Díky tomu mohla být vytvořena koncepce revitalizace budovy. Důležitým krokem je postupné zajištění pláště budovy. V teplotně příznivých měsících roku se vždy konají akce (čtení, malé koncerty aj.) v Neufertově zahradě a stále častěji také v budově. Prohlídku budovy s průvodcem si můžete domluvit se sdružením.

KONTAKT:

www.neufertbau.de, Tel: +49 (0) 179/ 2176744,
kontakt@neufertbau.de



5 Das Handwerk- und Gewerbemuseum Sagar

Das Handwerk- und Gewerbemuseum Sagar entstand 1997 am Ort einer bereits im 16. Jahrhundert erwähnten Brettmühle. Heute bildet das Sägewerk nach umfassender Rekonstruktion das Herzstück des Museums. Darin befinden sich neben Horizontal- und Vertikalsägegatter spezielle Holzbearbeitungsmaschinen sowie Ausstellungslokalen zum Stellmacher-, Korbflechter-, Schuhmacher- und Müllerhandwerk.

Auf dem etwa einen Hektar großen Gelände entstanden 8 Gebäude, die entweder umgesetzte historische Bauwerke der Region oder aber in Anlehnung hiesiger Holzbauweise errichtete Neubauten sind. Ausgehend von der eiszeitlich geprägten geologischen Besonderheit des Muskauer Faltenbogens basierte das hiesige Handwerk und Gewerbe auf den vorhandenen Rohstoffen Raseneisenerz, Kohle und Ton. Die zur weiteren Verarbeitung benötigten Bau- und Brennstoffe lieferte einst der reiche Holzbestand der Muskauer Heide.

Anhand von fast 4000 Exponaten der letzten 150 Jahre soll der Übergang vom Handwerk zur Industrieproduktion sichtbar gemacht werden. Schwerpunkte bilden hierbei die Ausstellungen zur Holzbearbeitung sowie zur Industrie- und Gebrauchskeramik. An den drei Museumstagen im Jahr sind alle Maschinen in Funktion zu erleben. In der Maschinenhalle simuliert die Dampfmaschine der Richard Hartmann AG Chemnitz Baujahr 1897 über Transmission den Antrieb von Sägegatter, Holzschleifer und Speisewasserpumpe.

Weitere Ausstellungsbereiche widmen sich der Eisen- und Alaungewinnung, sowie der Jagd und Waldwirtschaft.

KONTAKT:

www.museum-sagar.de, Tel : +49 (0) 35771/ 60896,
info@museum-sagar.de



Museum řemesel a průmyslu Sagar

Muzeum řemesel a průmyslu Sagar bylo založeno v roce 1997 na místě, kde stávala pila na prkna zmiňovaná již v 16. století. Dnes, po rozsáhlé rekonstrukci, tvoří pila srdce muzea. Kromě horizontálních a vertikálních pásových pil jsou zde umístěny speciální dřevoobráběcí stroje a vystaveny exponáty k řemeslu kolářů, košíkářů, ševců a mlynářů.

V areálu o rozloze přibližně jednoho hektaru vyrostlo osm budov, které jsou buď převezeny historickými budovami z regionu, nebo novostavbami postavenými ve stylu místní dřevostavby.

Vzhledem ke geologickému charakteru Mužakovského vrásového oblouku, který se utvářel v době ledové, se místní řemesla a živnosti opíraly o dostupné suroviny – železnou rudu, uhlí a hlinu. Stavební materiál a palivo na jejich další zpracování poskytovaly kdysi bohaté borové lesy v Mužakovském vřesovišti.

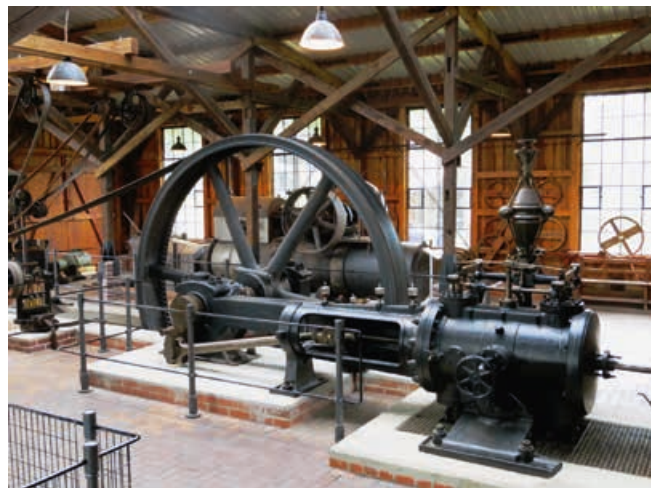
Téměř 4 000 exponátů z posledních 150 let ilustrují přechod od řemeslné k průmyslové výrobě. Hlavní pozornost je věnována expozicím zpracování dřeva a průmyslové a užitkové keramiky.

Ve třech muzejních dnech v roce si můžete všechny stroje prohlédnout v provozu. Ve strojovně pohání parní stroj firmy Richard Hartmann AG Chemnitz z roku 1897 prostřednictvím převodovky pásovou pilu, brusku na dřevo a čerpadlo na vodu.

Další výstavní plochy jsou věnovány těžbě železa a hliníku, myslivosti a lesnictví.

KONTAKT:

www.museum-sagar.de, Tel : +49 (0) 35771/ 60896,
info@museum-sagar.de



6 Holzbauten der Moderne in Niesky / Konrad-Wachsmann-Haus Niesky

Ein Haus per Katalog bestellen? Das konnte man in Niesky schon vor 100 Jahren. Hier war der Sitz der Firma Christoph & Unmack, der damals größten Fertighausfabrik in ganz Europa. Die industriell vorgefertigten Häuser waren aus Holz und keineswegs Fabrikate von der Stange. Das werkseigene Architekturbüro entwarf eine große Typenpalette und passte diese entsprechend den Wünschen der Bauherren an. So bekamen Kunden in der ganzen Welt ihr Traumhaus, welches in den Werkhallen der Firma maschinell vorgefertigt wurde. Die Hausmodule kamen innerhalb von wenigen Wochen, meist per Bahn. Dass die Qualität der Bauten erste Güte war, davon kann man sich in Niesky noch heute überzeugen. Hier stehen fast 100 Holzhäuser, verteilt auf vier Siedlungen. Als Wohnungen für die Mitarbeiter des Werkes, dienten sie gleichzeitig als Musterhäuser. Im bekanntesten Nieskyer Holzhaus, benannt nach seinem prominenten Architekten, befindet sich heute das Holzbau-Museum. Konrad Wachsmann wurde als Pionier des industriellen Bauens weltberühmt. Die Direktorenvilla war 1927 sein erstes eigenes Projekt. Begeistert von den funktionalen und sachlichen Gestaltungsideen des Bauhauses entwarf er einen modernen Holzbau. Nach dem Museumsbesuch laden unterschiedliche Angebote zum Erkunden der Holzhausstadt ein. Eine Wanderung, Rad- oder E-Scooter-Tour entlang des Holzhauspfades oder eine GPS-Rallye durch das Stadtgebiet lassen die Industriegeschichte von Niesky zum Erlebnis werden.

KONTAKT:

www.wachsmannhaus.niesky.de, Tel: +49 (0) 3588/ 2239793,
wachsmannhaus@niesky.de

Funktionalistické dřevostavby v obci Niesky / Dům Konrada Wachsmanna v obci Niesky

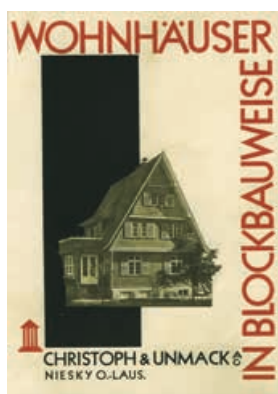
Objednat si dům podle katalogu? To jste mohli udělat v obci Niesky už před 100 lety. Sídliila zde společnost Christoph & Unmack, v té době největší továrna na montované domy v Evropě. Průmyslově vyráběné prefabrikované domy byly vyrobeny ze dřeva a v žádném případě se nejednalo o sériové fabrikáty. Vlastní architektonická kancelář továrny navrhovala širokou škálu typů a přizpůsobovala je přáním stavitelů. Zákazníci po celém světě tak získali svůj vysněný dům, který byl strojově prefabrikován ve výrobních halách firmy. Moduly domů byly dodávány během několika týdnů, obvykle po železnici. O tom, že kvalita staveb byla prvotřídní, svědčí Niesky dodnes.

Ve čtyřech obytných čtvrtích se nachází téměř 100 dřevěných domů. Sloužily současně jako byty pro zaměstnance továrny i jako vzorové domy. V neznámějším dřevěném domě v obci Niesky, pojmenovaném po jeho významném architektovi, se nyní nachází Muzeum dřevěných staveb. Konrad Wachsmann se proslavil po celém světě jako průkopník průmyslového stavitelství. Jeho prvním vlastním projektem byla v roce 1927 ředitelská vila. Inspiroval se funkčním a účelným pojetím Bauhausu a navrhl moderní dřevostavbu.

Po prohlídce muzea se návštěvníci mohou vydat na prohlídku města dřevostaveb. Vycházka, jízda na kole nebo elektrické koloběžce po stezce dřevěných domků nebo GPS rallye po městě promění průmyslovou historii obce Niesky v zážitek.

KONTAKT:

www.wachsmannhaus.niesky.de, Tel: +49 (0) 3588/ 2239793,
wachsmannhaus@niesky.de



7 Granitabbauuseum Königshain und Steinbrüche Königshainer Berge

Hören Sie von schwerer Arbeit im Steinbruch. Inmitten einer reizvollen Landschaft vermittelt das Museum Einblicke in die Arbeits- und Lebensbedingungen der Steinarbeiter in den Königshainer Bergen. Zwischen 1844 und 1975 wurde hier Granit gebrochen. In einem ehemaligen Sozial- und Schmiedengebäude kann sich der Besucher über die schwere Arbeit in den Steinbrüchen informieren. Ein weiterer Ausstellungsteil widmet sich der Geologie und erläutert die Entstehung und Besonderheiten des Königshainer Granits. Auf dem Außengelände kann der Interessierte den gesamten Werdegang des Steins vom Bruch bis zur Verarbeitung als Pflaster nachvollziehbar und wirklichkeitsnah mit Hilfe moderner Technik und durch Funktionsmodelle kennenlernen. Nutzen Sie unsere digitalen Angebote, um Steinsäge, Kompressor und Steinspaltmaschine in Betrieb zu nehmen oder werden Sie selbst zum Steinarbeiter und bauen Sie Granit mit Hilfe von Pressluftbohrer, Sprengstoff und Kabelkran ab. Wer möchte, kann Steinarbeitern bei ihrer Arbeit in Deutschland und Polen virtuell über die Schulter schauen oder historischen Zeitzeugen zuhören, wenn sie von Unfällen und Arbeitsschutz, aber auch der sozialen Versorgung in den Königshainer Steinbrüchen erzählen. Ergänzt wird das Angebot durch eine Vielzahl an museumspädagogischen Begleitangeboten rund um die Themen Geologie, Natur und Industriekultur.

KONTAKT:

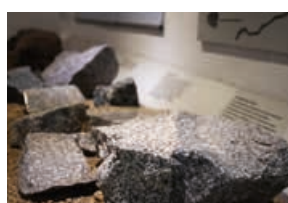
www.museum-oberlausitz.de, Tel: +49 (0) 35826/ 60127,
a.koehler@museumsverbund-ol.de

Museum těžby žuly Königshain a kamenolomy v Königshainských vrších

Poslechněte si o těžké práci v kamenolomu. Muzeum uprostřed půvabné krajiny přibližuje pracovní a životní podmínky lamačů kamene v Königshainských vrších. Žula se zde těžila v letech 1844 až 1975. V bývalé společenské budově kovárny se návštěvníci mohou seznámit s těžkou prací v lomech. Další část expozice je věnována geologii a vysvětluje vznik a zvláštnosti königshainské žuly. Ve venkovním areálu se mohou zájemci srozumitelně a názorně seznámit s celým procesem zpracování kamene od těžby až po opracování dlažebních kamenů, a to za pomoci moderních technologií a funkčních modelů. Využijte našich digitálních nabídek a uveďte do provozu pilu na kámen, kompresor a stroj na štípaní kamene nebo se sami staňte lamači kamene a vytěžte žulu pomocí sbíječek, výbušnin a kabelových jeřábů. Pokud chcete, můžete virtuálně nahlédnout přes rameno dělníkům při práci v Německu a Polsku nebo si poslechnout pamětníky, jak vyprávějí o nehodách a bezpečnosti práce, ale také o sociálním zabezpečení v königshainských lomech. Nabídku doplňuje široká škála doprovodných vzdělávacích muzejních programů na téma geologie, příroda a industriální kultura. Muzejně pedagogické programy jsou možné i mimo otevírací dobu!

KONTAKT:

www.museum-oberlausitz.de, Tel: +49 (0) 35826/ 60127,
a.koehler@museumsverbund-ol.de



Das Kühlhaus Görlitz

Das Kühlhaus Görlitz zeigt einen Weg auf, wie leerstehende Industriegebäude, mit Hilfe von bürgerschaftlichem Engagement, sinnvoll und auf alternative Weise genutzt werden können. Hier treffen sich Menschen unterschiedlichen Alters, um gemeinsam zu lernen, zu feiern und zu arbeiten.

GESCHICHTE

Das Kühlhaus war eines von 14 Standardkühlhäusern, zur Lagerung der Staatsreserve der DDR. In Betrieb von 1954 bis 1984, begannen dann Sanierungsarbeiten, welche jedoch bis zur politischen Wende 1989/90 nicht abgeschlossen wurden. Im Jahr 1994 wurde es zusammen mit weiteren Kühlhäusern von der niederländischen Firma Frigolanda gekauft. Der Standort Görlitz war aufgrund seines baulichen und technischen Zustands jedoch nicht nutzbar und blieb somit bis 2008 stillgelegt.

WIEDERBELEBUNG

Eine Initiative junger Menschen, entdeckt 2006 das Kühlhaus Görlitz für sich. Nach einem Treffen im Jahr 2008 mit Hans van Leeuwen von der Frigolanda Dresdner Kühlhaus GmbH entscheidet dieser, das Projekt zu unterstützen und übernimmt von nun an wichtige Baukosten, gibt Rat bei Genehmigungen, finanziert Maschinenmieten, Baumaterialien und später sogar Personalkosten.

DAS KÜHLHAUS HEUTE

Das Team um den Verein wächst und bindet immer mehr Menschen an das Kühlhaus. Seit 2013 werden viele (sozio-)kulturelle Veranstaltungen wie Konzerte, Workshops, Filmvorführungen und Seminare durchgeführt. Selbständigen und Freiberuflern im Bereich der Kultur- und Kreativwirtschaft, gibt das Kühlhaus eine Ausgangsbasis für ihr Wirken und Schaffen.

KONTAKT:

www.kuehlhaus-goerlitz.de, Tel: +49 (0) 3581/ 429926
kontakt@kuehlhaus-goerlitz.de

Chladírna Görlitz

Chladírna Görlitz ukazuje způsob, jak lze díky občanské iniciativě smysluplně a alternativně využít prázdné průmyslové budovy. Setkávají se zde lidé různého věku, aby se společně učili, slavili a pracovali.

HISTORIE

Chladírna byla jedním ze 14 standardních chladírenských skladů, které se používaly ke skladování státních rezerv NDR. V provozu byla od roku 1954 do roku 1984, poté byla zahájena rekonstrukce, která však až do politického převratu 1989/90 nebyla dokončena. V roce 1994 ji spolu s dalšími chladírnami koupila nizozemská společnost Frigolanda. Areál v Görlitz však nebyl kvůli svému stavebně-technickému stavu použitelný, a proto zůstal až do roku 2008 uzavřen.

OŽIVENÍ

Chladírnu v Görlitz objevila v roce 2006 skupina aktivních mladých lidí. Po setkání s nimi v roce 2008 se Hans van Leeuwen ze společnosti Frigolanda Dresdner Kühlhaus GmbH rozhodl projekt podpořit a od té chvíle přebírá důležité stavební náklady, radí s povoleními, financuje pronájem strojů, stavební materiál a později i personální náklady.

CHLADÍRNA DNES

Tým kolem sdružení se rozrůstá a váže k chladírně stále více lidí. Od roku 2013 se tu koná mnoho společensko-kulturních akcí, jako jsou koncerty, workshopy, filmové projekce a semináře. Chladírna poskytuje osobám samostatně výdělečně činným v kulturních a kreativních odvětvích základnu pro jejich působení a tvorbu.

KONTAKT:

www.kuehlhaus-goerlitz.de, Tel: +49 (0) 3581/ 429926,
kontakt@kuehlhaus-goerlitz.de



9 Kulturhistorisches Museum Görlitz

Das Kulturhistorische Museum Görlitz beherbergt in drei Häusern (Barockhaus, Reichenbacher Turm und Kaisertrutz) verschiedene Ausstellungen. Der Kaisertrutz, eine mittelalterliche Kanonenbastion, umfasst fünf Ausstellungsetagen. Kulturgeschichte der Region von der Eiszeit bis zur Gegenwart, moderne Kunst aus der Oberlausitz/Niederschlesien und Sonderausstellungen zu Themen aus Kunst und Regionalgeschichte erwartet die Besucher.

Görlitz verdankt seinen Aufstieg zur Wirtschafts- und Handelsmetropole im Mittelalter der Lage an der Via Regia und der Herstellung von Tuchen, die europaweit gefragt waren. Zahlreiche Objekte der Görlitzer Innungen und vor allem der Tuchmacher werden im Kaisertrutz durch eine Medienstation ergänzt, die den anspruchsvollen Herstellungsprozess der Wolltuche erklärt.

Nachdem Görlitz 1815 zu Preußen gekommen war, nahm die Industrialisierung wie in anderen Orten um 1860 Fahrt auf. Neben der Fabrikation verschiedenster Textilien, die an historische Traditionen anknüpfte, wurden in Görlitz Eisenbahnwaggons, Dampf- und Ziegeleimaschinen, Lebensmittel und Fotoapparate hergestellt. Neben historischen Abbildungen und Produkten aus den Görlitzer Firmen, werden Protagonisten der Industrie vorgestellt. Auch jüdische Unternehmer, unter anderem Lesser Ephraim und sein Sohn Martin, die Deutschlands größten Eisenbahnbedarfslieferer unterhielten, wird Raum geschenkt. Die Ausstellung zeigt eindrucksvoll die Folgen dieser wirtschaftlichen Entwicklung, mit der auch ein sehr aufblühender Städtebau von Görlitz verbunden war.

KONTAKT:

www.goerlitzer-sammlungen.de, Tel: +49 (0) 3581/ 671355, museum@goerlitz.de

Kulturně historické muzeum v Görlitz

Kulturně historické muzeum v Görlitz má různé expozice ve třech budovách (Barokní dům, Reichenbašská věž a bašta Kaisertrutz). Kaisertrutz (Císařův vzdor), středověká dělová bašta, zahrnuje pět výstavních pater. Na návštěvníky tu čekají kulturní dějiny regionu od doby ledové po současnost, moderní umění Horní Lužice/Dolní Slezko a speciální výstavy na témata z oblasti umění a regionální historie.

Görlitz vděčí za svůj vzestup na úroveň hospodářské a obchodní metropole ve středověku své poloze na stezce Via Regia a výrobě sukna, které bylo žádané v celé Evropě. Četné předměty zhořeleckých cechů a zejména soukeníků doplňuje v baště mediální stanice, která přibližuje náročný proces výroby vlněného sukna.

Poté, co se Görlitz v roce 1815 stal součástí Pruska, došlo kolem roku 1860 stejně jako v jiných městech k rozvoji industrializace. Kromě výroby nejrůznějších textilií, která navazovala na historické tradice, se v Görlitz vyráběly železniční vagony, parní a cihlářské stroje, potraviny a fotoaparáty. Vedle historických ilustrací a výrobků zhořeleckých firem jsou představeni protagonisté tohoto odvětví. Prostor je věnován také židovským podnikatelům, mimo jiné Lesseru Efraimovi a jeho synu Martinovi, kteří vedli největší německou železniční zásobovací společnost. Výstava působivě ukazuje důsledky tohoto hospodářského rozvoje, který byl spojen i s velmi bouřlivým stavebním rozvojem města Görlitz.

KONTAKT:

www.goerlitzer-sammlungen.de, Tel: +49 (0) 3581/ 671355, museum@goerlitz.de



AckerbürgerMuseum Reichenbach / OL

Erfahren Sie vom Tagewerk der „kleinen Leute“

In dem kleinen, original wieder aufgebauten Haus mit seinem Hof und Garten kann in das Leben der so genannten „Ackerbürger“ um 1900 Einblick genommen werden. Neben ihrer Arbeit in der Fabrik, in Handel und Gewerbe, betrieben die Einwohner Reichenbachs auch eine bescheidene Landwirtschaft im Nebenerwerb. Die rekonstruierte Inneneinrichtung des Wohnhauses ist ein Spiegel kleinstädtischer Lebensweise. Die engen Räume lassen die einfachen Verhältnisse ihrer einstigen Bewohner wieder spürbar werden. Im Hof befindet sich ein kleiner Garten mit Blumen, Gemüse und Kräutern, der als typische Anlage eines Ackerbürgergartens gestaltet wurde.

Eine Besonderheit ist die Werkstatt eines Glasrückers im Hinterhof. Die Produktion von Glas war und ist ein besonderer Wirtschaftszweig in Reichenbach / O.L. Der Glasrucker stellt Alltagsgegenstände wie Reflektoren, Knöpfe, Glasaugen für Spielzeug, aber auch Plaketten her. In der voll funktionsfähigen Werkstatt des AckerbürgerMuseums Reichenbach sind ein Ofen, Werkzeuge, Glasstangen sowie Model und Erzeugnisse zu bestaunen. Im digitalen AudioGuide können Besucher einem Glasrucker begegnen und seinen Erzählungen lauschen.

KONTAKT:

www.museum-oberlausitz.de, Tel: +49 (0) 35828/ 72093,
info@museumsverbund-ol.de

Museum prostých občanů AckerbürgerMuseum Reichenbach / O. L.

Poznejte každodenní život „obyčejných lidí“

V malém, dle originálu znovu postaveném domě s dvorkem a zahradou mohou návštěvníci nahlédnout do života prostých občanů, tzv. „ackerbürgerů“, kolem roku 1900. Vedle práce v továrně, v obchodě a živnostech se obyvatelé Reichenbachu věnovali také skromnému zemědělství jako vedlejšímu příjmu. Zrekonstruované vnitřní zařízení obytného domu ilustruje maloměstský způsob života. Ve stísněných prostorách si opět uvědomíme, v jak prostých podmínkách dřívější obyvatelé žili. Na dvoře se nachází malá zahrada s květinami, zeleninou a bylinkami, která byla založena jako typická zahrada měšťanů provozujících ještě i zemědělství. Zvláštností je dílna lisovny skla na dvoře. Výroba skla byla a je zvláštním průmyslovým odvětvím v Reichenbachu / O. L. Lisovna skla vyrábí předměty denní potřeby, jako jsou reflektory, knoflíky, skleněné oči na hračky, ale také plakety. V plně funkční dílně muzea v Reichenbachu můžeme obdivovat pec, nářadí, skleněné tyče i modely a výrobky. V digitálním audioprůvodci se návštěvníci mohou setkat se sklářem a poslechnout si jeho příběhy.

KONTAKT:

www.museum-oberlausitz.de, Tel: +49 (0) 35828/ 72093,
info@museumsverbund-ol.de



Technisches Denkmal „Schaufelradbagger 1452“ am Berzdorfer See

Unmittelbar am Berzdorfer See befindet sich das technische Denkmal „Schaufelradbagger 1452“.

Der Schaufelradbagger ist ein wichtiger Zeitzeuge für den Braunkohleabbau in einem modernen Großtagebau. Bis zum Jahr 2000 war dieser Bagger im damaligen Tagebau Berzdorf im Einsatz.

Dem Verein bergbaulicher Zeitzeugen Berzdorf-Oberlausitz e.V. ist es gelungen diesen Bagger als Technisches Denkmal zu erhalten.

Nicht nur technisch versierten Besuchern verspricht dieses ehemalige Tagebaugroßgerät mit Technikpark ein Erlebnis der Extraklasse. Ein Gigant mit 33,5 Metern Höhe und fast 2000 Tonnen Gewicht erwartet Sie!

Erkunden Sie die damalige Bergbautechnik auf eigene Faust oder nehmen Sie an fachkundigen Führungen durch ehemalige Bergbau-Kumpel teil.

Sie erreichen den Schaufelradbagger mit dem PKW über die B99 Görlitz-Zittau in Hagenwerder.

Ausreichend kostenfreie Parkplätze stehen zur Verfügung.

Sollten Sie mit dem Fahrrad unterwegs sein, finden Sie über den Oder-Neiße-Radweg, oder den Rundweg Berzdorfer See zum Schaufelradbagger.

Ein Besuch lohnt sich, der Verein freut sich auf Sie!

KONTAKT:

www.verein-bergbaulicher-zeitzeugen.de,
Tel.: +49 (0) 385822/37708,
vereinbergbaulicherzeitzeugen@yahoo.de

Technická památka „Kolesové rypadlo 1452“ u Berzdorfského jezera

Technická památka „kolesové rypadlo 1452“ se nachází přímo u jezera Berzdorf.

Kolesové rypadlo je důležitým svědkem těžby hnědého uhlí v moderním velkokapacitním povrchovém dole. Až do roku 2000 se toto rypadlo používalo v bývalém povrchovém dole Berzdorf.

Spolku hornických pamětníků Berzdorf-Oberlausitz se podařilo toto rypadlo zachovat jako technickou památku.

Tento bývalý důlní stroj s technologickým parkem slibuje prvotřídní zážitek nejen pro technicky zdatné návštěvníky. Čeká na vás gigant vysoký 33,5 metru a vážící téměř 2 000 tun!

Prozkoumejte bývalou důlní techniku na vlastní pěst nebo se zúčastněte zasvěcených prohlídek s průvodcem z řad bývalých horníků.

Kolesové rypadlo najdete v Hagenwerderu, kam můžete dojet autem po silnici B99 Görlitz-Zittau.

K dispozici je dostatek bezplatných parkovacích míst.

Pokud pojedete na kole, můžete se ke Kolesovému rypadlu dostat po cyklostezce Odra-Nisa nebo po okružní trase kolem Berzdorfského jezera.

Návštěva se rozhodně vyplatí, klub se na vás těší!

KONTAKT:

www.verein-bergbaulicher-zeitzeugen.de,
Tel.: +49 (0) 385822/37708,
vereinbergbaulicherzeitzeugen@yahoo.de



Bockwindmühle Kottmarsdorf

Sie war genau 100 Jahre in Betrieb, die 1843 erbaute Bockwindmühle Kottmarsdorf. Nach dem Tod des letzten Müllers drohten Stillstand und Verfall. Doch der dauerte zum Glück keine 20 Jahre. Gemeinde und Natur- und Heimatfreunde des Ortes hauchten dem markanten Bauwerk auf dem 435 Meter hohen Pfarrberg wieder Leben ein, erneuerten, reparierten und pflegten es, bis die Mühle wieder funktionstüchtig war.

Wenn sich ihre Flügel im Winde drehen, kommen die Besucher. Ehrenamtliche Mühlenführer erklären ihnen, wie sich ein gut durchdachtes System von Rädern, Wellen und Transmissionen in Bewegung setzte, damit zwischen schweren Mühlsteinen Getreide zu Mehl vermahlen werden konnte.

Immer Pfingstmontag, zum Deutschen Mühlentag, steht die technische Schauanlage besonders im Mittelpunkt. Dann wird der tonnenschwere hölzerne Koloss wie ein schwebendes Haus ächzend und knarrend in den Wind gedreht, werden mit Dreschflegeln Getreidekörner aus den Ähren geschlagen, wird die Dezimalwage des Müllers vorgeführt.

Gleich nebenan, im ehemaligen Wohnhaus des Müllers, kann an fünf Sonntagen im Jahr in einem alten Stallgewölbe eine gemütlich-rustikal eingerichtete Schaubackstube besucht werden. In einem Steinbackofen werden Brot und Kuchen nach traditioneller Art gebacken und verkauft.

Wer mehr über Kottmarsdorf erfahren will, der kann eine 45-minütige Wanderung auf dem Mühlenrundweg starten, der Sehenswürdigkeiten des Ortes miteinander verbindet.

KONTAKT:

www.kottmarsdorf.de, Tel: +49 (0) 35875/ 62395,
christadressler@gmx.de

Sloupový větrný mlýn v Kottmarsdorfu

Větrný mlýn v Kottmarsdorfu, postavený v roce 1843, byl v provozu přesně 100 let. Po smrti posledního mlynáře hrozilo zastavení a úpadek. Ale naštěstí to netrvalo ani 20 let a obec a přátelé přírody a místní historie vdechli pozoruhodné stavbě na 435 metrů vysokém Pfarrbergu znovu život, renovovali ji a postupně opravovali, dokud nebyl mlýn opět funkční.

Když se jeho lopatky otáčejí ve větru, přicházejí návštěvníci. Dobrovolní průvodci jim vysvětlují, jak byl promyšlený systém kol, hřídelí a převodů uváděn do pohybu, aby se obilí mohlo mezi těžkými mlýnskými kameny rozemlít na mouku.

Každé svatodušní pondělí, na Německý den mlýnů, je tato technická památka středem pozornosti. V tento den se dřevěný kolos vážící tuny se sténáním a vrzáním natočí do větru jako dům na kuří nožce, cepy se mlátí z klasů obilí a předvádí se mlynářova váha decimálka.

Hned vedle, v bývalém domě mlynáře, můžete pět nedělí v roce navštívit útulnou rustikální ukázkovou pekárnu ve staré klenuté stáji. Chléb a koláče se pečou tradičním způsobem v kamenné peci a pak se prodávají.

Kdo se chce o Kottmarsdorfu dozvědět více, může se vydat na 45minutovou vycházku po mlýnské okružní cestě, která propojuje zajímavosti obce.

KONTAKT:

www.kottmarsdorf.de, Tel: +49 (0) 35875/ 62395,
christadressler@gmx.de



Zittauer Schmalspurbahn

Täglich mit Dampf ins Zittauer Gebirge

Die Züge der Zittauer Schmalspurbahn sind täglich „mit Dampf ins Gebirge“ unterwegs. Die kleine Bimmelbahn mit einer Spurbreite von 750 mm fährt bereits seit 1890 mit gemächlichem Tempo durch die kleinen Gebirgsdörfer des Naturpark Zittauer Gebirge. Täglich bringt die Zittauer Schmalspurbahn die Ausflügler vom Ausgangspunkt Zittau zu den Endbahnhöfen Kurort Oybin und Kurort Jonsdorf. Der Verkehrsknotenpunkt der Strecke ist der Bahnhof Bertsdorf, dessen Ensemble in seinem historischen Erscheinungsbild, in der Hauptsaison viermal täglich ein besonderes Schauspiel bietet - die Doppelausfahrt zweier Dampfzüge. Täglich in der Hauptsaison können die Fahrgäste zudem die alte Dampfloktechnik bei einer Führerstandsmittfahrt am Bahnhof Oybin hautnah erleben.

Mehr als nur Bahn fahren ... Gehen Sie auf Zeitreise Langweilige, immer gleiche Zuggarnituren? Nicht bei der Zittauer Schmalspurbahn. Mit jedem Zeitreise-Zug können Gäste in die unterschiedlichen Epochen der sächsischen Eisenbahngeschichte eintauchen. Rustikale Holzbestuhlung in der 4. Klasse oder feine Samtsitze im Salonwagen – jeder Wagen hat seinen besonderen Charme. Die historischen Zuggarnituren ergänzen an den Wochenenden der Hauptsaison die regulär fahrenden Dampfzüge. Jährlicher Höhepunkt im Zittauer Gebirge ist das

Veranstaltungswochenende Historik Mobil am ersten Augustwochenende. Neben dichten Zugverkehr, dem Einsatz von Gastlokomotiven und einem großen Bahnhofsfest in Bertsdorf, wird die Region zum Mekka von Oldtimerfreunden.

KONTAKT:

www.zittauer-schmalspurbahn.de, Tel.: +49 (0) 3583/ 540540, info@zittauer-schmalspurbahn.de



Žitavská úzkokolejka

Denně plnou parou do Žitavských hor

Vlaky Žitavské úzkokolejky jezdí denně „plnou parou do hor“. Malá úzkorozchodná železnice s rozchodem 750 mm projíždí v poklidném tempu malými horskými vesničkami přírodního parku Žitavské hory již od roku 1890. Žitavská úzkokolejka vozí výletníky každý den z nádraží v Žitavě do koncových stanic Kurort Oybin a Kurort Jonsdorf. Dopravním uzlem trati je nádraží Bertsdorf, jehož historický areál nabízí v hlavní sezóně čtyřikrát denně zvláštní podívanou – odjezd dvou parních vlaků současně. V hlavní sezóně se mohou cestující navíc každý den seznámit s technikou starých parních lokomotiv zblízka během jízdy v kabině strojvedoucího ve stanici Oybin.

Více než jen cestování vlakem... Vydejte se na cestu časem

Nudné, stále stejné vlakové soupravy? Na Žitavské úzkokolejce je to jinak. S každým vlakem, který cestuje v čase, se hosté mohou ponořit do různých období saské železniční historie. Rustikální dřevěné sedačky ve 4. třídě nebo jemná sametová sedadla v salónním voze – každý vůz má své osobité kouzlo. Historické vlakové soupravy doplňují pravidelné parní vlaky o víkendech během hlavní sezóny.

Každoroční atrakcí v Žitavských horách je víkendová akce Historik Mobil, která se koná první srpnový víkend. Kromě hustého vlakového provozu, provozu hostujících lokomotiv a velké nádražní slavnosti v Bertsdorfu se region stává mekkou milovníků historických automobilů.

KONTAKT:

www.zittauer-schmalspurbahn.de, Tel.: +49 (0) 3583/ 540540, info@zittauer-schmalspurbahn.de



Das Deutsche Damast- und Frottiermuseum

Das Deutsche Damast- und Frottiermuseum (DDFM) bewahrt die jahrhundertealte Textiltradition von Großschönau: seit über 350 Jahren werden hier am Fuße des Zittauer Gebirges Damaststoffe und seit mehr als 160 Jahren Frottierwaren gewebt. Das im einstigen Wohnhaus eines Damastfabrikanten untergebrachte Museum, das auf über 160 Jahre Sammlungsgeschichte zurückblickt, beherbergt eine umfassende Sammlung von Geweben (Damast-, Jacquard- und Frottiergewebe), Textilmaschinen, Musterzeichnungen und -büchern sowie regional bedeutsame Kunstwerke (beispielsweise die umfangreiche Sammlung von Werken und Archivalien von Johann Eleazar Zeißig, genannt Schenau).

Besonders hervorzuheben sind die technischen Raritäten: so befindet sich in der Dauerausstellung ein Damasthandwebstuhl mit Zugvorrichtung aus dem Jahr 1835 und der wohl letzte funktionstüchtige Frottierhandwebstuhl Deutschlands. In der an das Museum angeschlossenen „lebendigen Schauwerkstatt“, die seit 1996 vom Museumsförderverein betrieben wird, können die Besucherinnen und Besucher die Fertigung eines Handtuches oder Geschirrtuches Schritt für Schritt – vom Garn bis zu fertigen Konfektion – authentisch an historischer Textiltechnik nachvollziehen. Wenn Mitarbeiter gerade einmal nicht im Einsatz sind, illustrieren Filme (auch mit englischen, tschechischen und polnischen Untertiteln) den Gang der Technik eindrucklich.

KONTAKT:

www.ddfm.de, Tel.: +49 (0) 35841/ 35469, info@ddfm.de

Německé muzeum damašku a froté

Německé muzeum damašku a froté uchovává stáletou textilní tradici v Großschönau: damaškové tkaniny se zde na úpatí Žitavských hor tkají již více než 350 let a froté zboží více než 160 let. Muzeum, které sídlí v bývalém domě výrobce damašku a má za sebou více než 160 let sběratelské historie, uchovává rozsáhlou sbírku tkanin (damaškových, žakárových a froté), textilních strojů, vzorových výkresů a knih, jakož i regionálně významná umělecká díla (například rozsáhlou sbírku děl a archivů Johanna Eleazara Zeißiga, známého jako Schenau).

Za pozornost stojí zejména technické rarity: ve stále expozici je například damaškový ruční tkalcovský stav s tažným zařízením z roku 1835 a pravděpodobně poslední funkční froté tkalcovský stav v Německu. V „živé ukázkové dílně“, která je součástí muzea a kterou od roku 1996 provozuje Spolek na podporu muzea, mohou návštěvníci sledovat výrobu ručníku nebo utěrky krok za krokem – od příze až po hotovou konfekci – autenticky na historických textilních strojích. Když v dílně právě nejsou pracovníci muzea, ilustrují technologický proces působivé filmy (také s anglickými, českými a polskými titulky).

KONTAKT:

www.ddfm.de, Tel.: +49 (0) 35841/ 35469, info@ddfm.de



Weberstube Jonsdorf

Zur Geschichte der Handweberei in Jonsdorf: Im Jahr 1638 brachte ein Erlass des Zittauer Stadtrates den Jonsdorfer Bewohnern mit der Weberei eine neue Erwerbsquelle. Bis dahin war die Erzeugung und der Handel mit Tuchen und Zeugen allein den städtischen Zünften vorbehalten. Gegen ein jährliches „Stuhlgeld“ konnten im Ort Webstühle aufgebaut und Leinwand produziert werden.

Jonsdorf entwickelte sich zu einem geschätzten Weberdorf. Hier wurde extrafeine Leinwand gewebt, so dass „solche am Hofe des allergnädigsten Landesherrn selbst zum Gebrauch eingeführt“ worden ist.

Die Blüte der Handweberei lag in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts. In dieser Zeit war etwa die Hälfte der arbeitenden Bevölkerung mit der Handweberei beschäftigt.

Hier in der Weberstube haben Besucher die Möglichkeit, das alte Handwerk des Webens näher kennenzulernen. Die Arbeit des Leinwebers umfasste viele Tätigkeiten, die heute in speziellen Berufen untergebracht sind. Durch die anschauliche Darstellung aller Arbeitsgänge erfahren Gäste, wie aus dem Rohstoff der Leinweberei (Lein - Linum usitatissimum) fertiger Leinenstoff entsteht.

In der Blockstube, dem Herzstück des Umgebendehauses, erfährt man allerhand Wissenswertes und Unterhaltsames über das einfache und arbeitsreiche Leben der Leinweberei. Außerdem wird erläutert, was unter der Geschoss- und der Stockwerkbauweise bei Umgebendehäusern zu verstehen ist. Vor diesem Hintergrund ist wichtig, dass jedes Umgebendehaus ganz eigene Elemente in Konstruktion und Gestaltung aufweist.

KONTAKT:

www.weberstube-jonsdorf.de, Tel.: +49 (0) 35844/ 72040,
info@weberstube-jonsdorf.de



Tkalcovská světnice Jonsdorf

Historie ručního tkalcovství v Jonsdorfu: V roce 1638 získali obyvatelé Jonsdorfu na základě dekretu žitavské městské rady nový zdroj příjmů v podobě tkalcovství. Do té doby byla výroba sukna a látek a obchod s nimi výhradní doménou městských cechů. Za roční „poplatek za stav“ se ve vesnici mohly postavit tkalcovské stavy a vyrábět plátno.

Z Jonsdorfu se stala ceněná tkalcovská obec. Tkalce se zde mimořádně jemné plátno, a proto se „toto plátno začalo užívat na dvoře samotného nejmilostivějšího panovníka“.

Rozkvět ručního tkalcovství nastal ve druhé polovině 18. století. V té době se ručním tkaním živila asi polovina pracujících obyvatel.

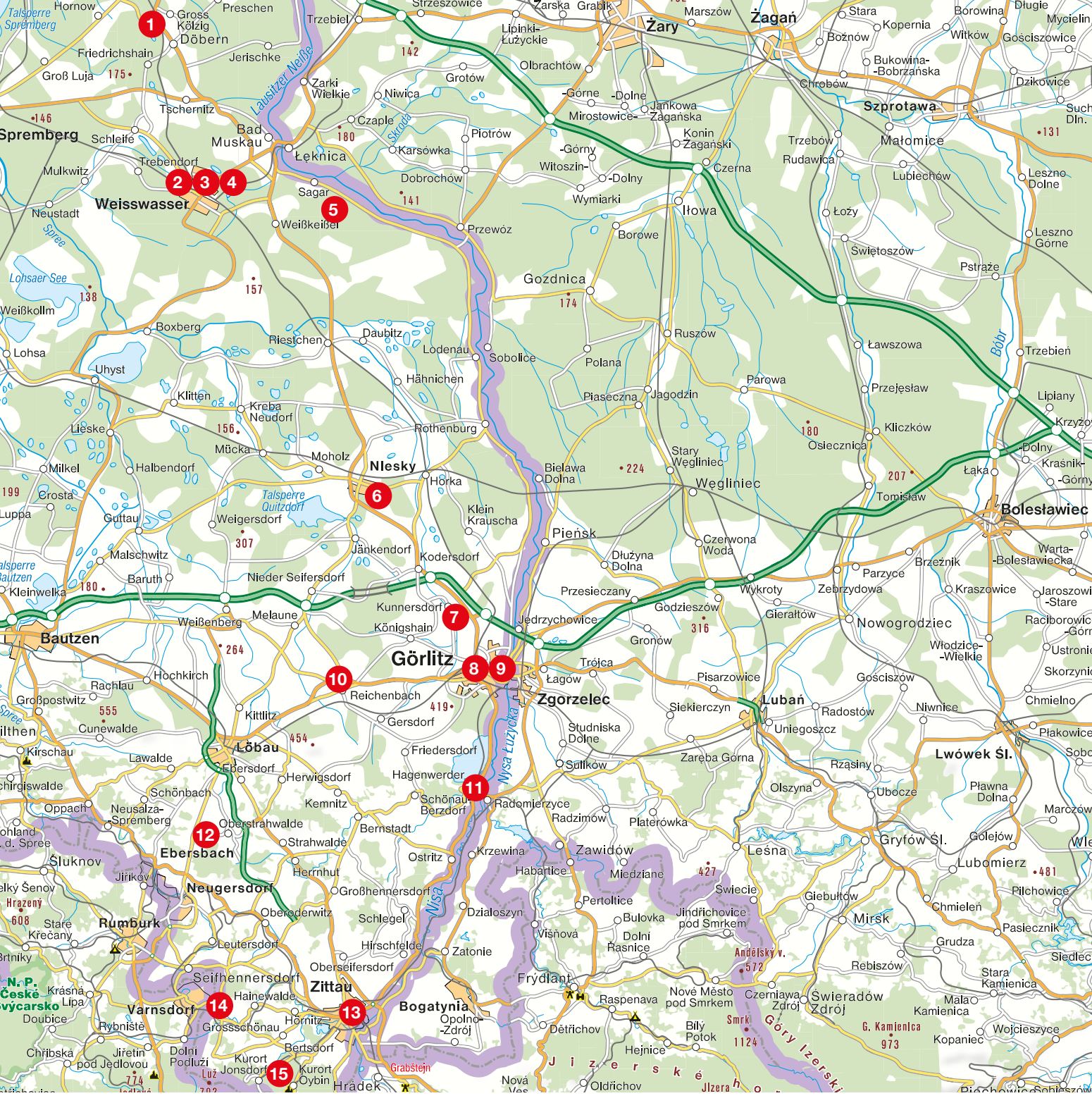
V tkalcovské světnici se návštěvníci mohou se starým tkalcovským řemeslem seznámit blíže. Práce tkalce plátna zahrnovala mnoho činností, které jsou dnes zařazeny do speciálních profesí. Prostřednictvím názorné prezentace všech pracovních postupů se hosté dozvědí, jak se ze suroviny pro tkaní plátna (len - Linum usitatissimum) vyrábí hotová lněná tkanina.

Ve světnici, srdci podstávkového domu, se dozvíte nejruznější zajímavosti a zábavné příběhy z prostého života tkalců plného práce. Dále je vysvětleno, jaké existují u podstávkových domů typy konstrukce se sloupky procházejícími přes více pater a sloupky o výšce pouze jednoho patra. V této souvislosti je důležité poznamenat, že každý podstávkový dům má své vlastní jedinečné konstrukční a designové prvky.

KONTAKT:

www.weberstube-jonsdorf.de, Tel.: +49 (0) 35844/ 72040,
info@weberstube-jonsdorf.de





- 1 UNESCO Global Geopark Muskauer Faltenbogen – An der Ziegelei 1, 03159 Neiße-Malxetal**
 Globální geopark UNESCO Mužakovský vrásový oblouk
- 2 Waldeisenbahn Muskau – Jahnstraße 5, 02943 Weißwasser**
 Lesní železnice Muskau
- 3 Glasmuseum Weißwasser – Villa Gelsdorf - Forster Straße 12, 02943 Weißwasser**
 Sklářské muzeum Weißwasser – vila Gelsdorf
- 4 Neufert-Bau in Weißwasser – Dr.-Altmann-Straße 2, 02943 Weißwasser**
 Neufertova stavba ve Weißwasseru
- 5 Das Handwerk- und Gewerbemuseum Sagar – Skerbersdorfer Straße 68, 02957 Krauschwitz**
 Muzeum řemesel a průmyslu Sagar
- 6 Holzbauten der Moderne in Niesky / Konrad-Wachsmann-Haus Niesky**
 – Goethestraße 2, 02906 Niesky
 Funkcionalistické dřevostavby v obci Niesky / Dům Konrada Wachsmanna v obci Niesky
- 7 Granitabbauuseum Königshain und Steinbrüche Königshainer Berge**
 – Dorfstraße 163 b, 02829 Königshain
 Muzeum těžby žuly Königshain a kamenolomy v Königshainských vrších
- 8 Das Kühlhaus Görlitz – Am Bahnhof Weinhübel 2, 02827 Görlitz**
 Chladárna Görlitz
- 9 Kulturhistorisches Museum Görlitz – Platz des 17. Juni 1, 02826 Görlitz**
 Kulturně historické muzeum v Görlitz
- 10 AckerbürgerMuseum Reichenbach/ OL – Görlitzer Straße 25, 02894 Reichenbach**
 Muzeum prostých občanů AckerbürgerMuseum Reichenbach / O. L.
- 11 Technisches Denkmal „Schaufelradbagger 1452“ am Berzdorfer See**
 – Berzdorfer Straße 102, 02827 Görlitz
 Technická památka „Kolesové rypadlo 1452“ u Berzdorfského jezera
- 12 Bockwindmühle Kottmarsdorf – Obercunnersdorfer Straße 4, 02708 Kottmar**
 Sloupový větrný mlýn v Kottmarsdorfu
- 13 Zittauer Schmalspurbahn – Bahnhofstraße 41, 02763 Zittau**
 Žitavská úzkokolejka
- 14 Das Deutsche Damast- und Frottiermuseum – Schenastraße 3, 02779 Großschönau**
 Německé muzeum damašku a froté
- 15 Weberstube Jonsdorf – Lindenweg 9, 02796 Kurort Jonsdorf**
 Tkalcovská světnice Jonsdorf